

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

SLOVENE

na Gornjem inzeratom:
Enostopna petina vrsta mal
oplati po Din. 1.— in Din. 1.50;
veliki oplat nad 40 mm vr
sta po Din. 2.—, poslama iz
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust
Izjava vsak dan izveščen
redovnika in dneva po prav
niku ob 3. uri jutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun politne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnine in št. 349 za oglase,
nagreb 39.011, sarajev. 7583, praško in dunaj. 24.797.

Ruska zvezna država.

Dne 27. decembra 1922 otvorjeni kon-
gres vseh ruskih sovjetov pod predsed-
stvom Kaljenina, predsednika izvrševalne-
ga odbora ruskih sovjetov, je sklenil, da
se »ruska federativna socialistična sovjet-
ska republika« pretvori v »zvezo ruskih
sovjetskih socialističnih republik«.

S tem sklepom je storila porevolucij-
ska Rusija velik korak naprej k svoji dr-
žavni in gospodarski konsolidaciji. Zuna-
nji povod k tej upravnim reformi (ki pa ab-
solutno ne pomeni nobene »centralizacije«
v tem smislu, kakor jo razumejo pri nas),
je bil sklep vlade dalnjevzhodne ali čitske
republike, da se pridruži ruski sovjetski
republiki. Tam se je namreč novembra
meseca prošlega leta po izpraznitvi ruske-
ga tihookeanskega Primorja od strani ja-
panskih čet sama po sebi likvidirala dr-
žavljanska vojska, katero so vzdrževali
zadnji ostanki Kolčakove armade v Ni-
kolsk-Usurijsku in Vladivostoku. Tako se-
ga odzad naprej ruska država zopet od
poljske meje do Tihega morja.

Zveza ruskih sovjetskih republik se-
stoja iz sovjetske Rusije, Ukrajine,
Belorusije, zveze transkaspij-
skih republik Georgije, Azerbejdža-
na in Armenije ter dalnjevzhodne
republike. Te republike so same zase
tudi zveze najrazličnejših bodisi federativ-
no ali kvazifederativno ali avtonomno med
seboj spojenih ozemelj. Ti medsebojni od-
nosi še niso čisto formalno-juridično ure-
jeni, marveč se nahaja ta proces v stadiju
razvoja; gotovo pa kongres vseh ruskih
sovjetov natančno uredi odnose med ome-
njenimi velikimi zveznimi republikami. Ni
pa izključeno, da se ta zveza razširi še na
druge avtonomne skupine ruske države.

Velik pomen tega fakta se bo v do-
glednem času pokazal. On je nekako za-
vršni kamen na zgradbi federalistično
urejene Rusije, ki je bila nujna notranja po-
treba te velikanske države, katere na cen-
tralističen način ni bilo več mogoče trajno
vladati. Razen odlašanja zemeljske reforme
je bila centralistična uprava glavni
vzrok propada carističnega imperija. So-
vjetska vlada je to razumela in dala naj-
različnejšim narodom in državam avtono-
mijo.

Po sklepu kongresa ruskih sovjetov se
komisarijati za zunanjo trgovino, zunanje
zadeve, promet in pošto, ki obstoje pri na-
vedenih petih republikah, unificirajo, zato
pa se svet ljudskih komisarjev, ki odgo-
varja našemu ministrstvu, pretvori v zve-
zani svet. Komisariat za finance in narodno
gospodarstvo, prehrano ter delo v po-
sameznih petih republikah se podredijo
direktivam zveznega sveta ljudskih komi-
sarjev. Tako so se centralne potrebe urav-
novesile z lokalnimi.

Rusija se čedalje bolj utrja. Ruski
kmet ima zemljo, ruski narodi pa svobodo,
na podlagi katere se lahko kulturno raz-
vijajo in gospodarsko dvignejo. To so traj-
ne pridobitve, ki bodo preživele vsak re-
žim. Ko se prebolijo sedanje težave kot
posledice strašne revolucije, ko se unese
iz zapada zanešena in na čisto ruski način
še pretirane brezbožnost boljše vize in se
ustvari solidne zveze z ostalim sve-
tom, vstane Rusija zopet mogočna pred
nami. Takrat si bodo revolucionarji lahko
rekli, da so kljub svojim velikim napakam
in brutalnim pogreškom veliko dosegli.

Vstaja v Mosulu.

Pariz, 2. jan. (Izv.) Listi poročajo iz
Carigrada: Iz Angore poročajo uradno, da
je izbruhnila med turškimi državljani v
Mosulu kakor tudi med kurdskim prebi-
valstvom vstaja za priklopitev mosulskega
ozemlja Turčiji.

London, 2. jan. (Izv.) Lord Curzon
je odgovoril na zadnjo noto Izmet paše
glede Mosula. Izjavil se je pripravljen-
ga, razpravljati o teritorialnem vpraša-
nju glede mej Sirije in Iraka ter oficial-
no označiti možnost sprejema turških
zahtev glede Mosula potom angleške
vlade.

Moledovanje SKS za sprejem v vlado.

PROŠNJA ODBITA. — NASVET SAMOSTOJNIM.

Belgrad, 2. jan. (Izv.) Samostojna kme-
tijska stranka je predložila Nikoli Pašiću
do danes več ponudb za vstop v vlado,
vendar pa ni Pašić teh prošelj doslej rešil.
Da so bile vse te vesti kljub raznim de-
mantirjem resnične, dokazuje tudi pisanje
radikalnih listov, ki potrjujejo te vesti.
Eden izmed radikalnih listov, ki dobiva
svoje vesti v predsedništvu vlade, piše o
samostojnih kmetih in pravi, da že presu-
dajo radikalni stranki. List pravi, da je
resnica, da so kmetijski prosili Pašića, naj
jih sprejme v vlado, ker so izgubili v Slo-
veniji vsakdo zaslobo med ljudstvom. Na-
dalje se bavi s poslancema Rajerjem in
Puceljem ter pravi, da sta v barantanju
prekosila tudi muslimane same. Zato se
tudi kmetijski ne jemlje več v poštev, ker
so znane njihove zveze z demokrati. Kon-

čno pravi, da bi samostojni kmetijski storili
najbolje, ako bi več ne nastopili v politič-
nem življenju in ako bi se raje izpopolnili
v mesarski in kovaški obrti. Podobno pi-
šejo tudi drugi listi. Kot epilog k tej stvari
je zvedel vaš dopisnik, da je danes prišel
v Belgrad delegat kmetijske stranke Ra-
jer, da bi se osebno pogajal, ker njihove
prošnje niso uspele. Poizkušal je priti v
stik z radikalc, bil je pa povsod sprejet
zelo hladno. Ko je spoznal brezuspešnost
svojih korakov, je izjavil časnikarjem, da
bo ostala njegova stranka v opoziciji in da
bo nastopila pri volitvah samostojno brez
kompromisa s kako drugo stranko. Ta iz-
java se smatra kot grožnja radikalcem, ki
so mislili, da jih bodo kmetijski podpirali
pri volitvah.

Volivne naredbe notranjega ministrstva.

Belgrad, 2. jan. (Izv.) V volivnem
boju igra najvažnejšo vlogo ministrstvo
za notranje zadeve. Razumljivo je radi
tega, da so radikali pričeli najprej raz-
čiščevati položaj z odpuščanjem politič-
nih in upravnih uradnikov po § 70. srb.
uradniškega zakona radi nesposobnosti,
s čemer je v zvezi tudi izguba pravice do
pokoja. Doslej je bilo odpuščenih že
več sto uradnikov, višjih in nižjih. To-
čno število odpuščenih se ne more ugo-
toviti, ker se ukazi ne objavljajo. Goto-
vo je, da je večina odpuščenih radi tega,
ker so spravili v notranje ministrstvo
tudi ljudi brez vsake kvalifikacije.
Sedaj prihajajo sveda na dan tudi
razne uradne zlorabe. Iz notranjega mi-
nistrstva se pošiljajo sedaj številni uka-
zi in naredbe vsem političnim oblastem
v državi. Tako je ministrstvo poslalo
vsem podrejenim organom dopis glede
društva Orjune, v katerem pravi, da se
mora poslovanje tega društva točno
nadzirati ter da se morajo izgrede ka-
nazovati najstrožje. Tudi osrednjemu
odboru orjunske organizacije je bil po-
slan dopis, v katerem se opozarja, da si
ne sme uzurpirati pravice čuvarja drža-
ve in zakonov, ker je država sama dovolj
močna, da varuje red. V slučaju izgre-
dov bo vlada ukrenila najstrožje korake
proti posameznikom, kakor tudi proti
društvu samemu. Razen tega je bila po-
slana vsem podrejenim organom obšir-
na okrožnica ter navodila z ozirom na
volitve. Političnim oblastem se naroča,
naj složno pazijo na svobodo volitev ter
naj vsako nasilje in nezakonitost pri-
javijo višjim oblastem. O tej okrožnici
se mnogo govori v političnih krogih, ki
sodijo, da je naslovljena proti opozicijs-
kim strankam ter zlasti proti demokra-
tom, ki agitirajo v južni Srbiji bolj de-
magoško kakor katerakoli stranka. To
okrožnico so sprejele srbske opozicijske
stranke z nezadovoljstvom, ker so jim
dobro znane volivne metode v predvojni
Srbiji. Nadaljnji odlok je izdalo notra-
nje ministrstvo z ozirom na gibanje
nove delavske stranke in sicer po sestanku
notranjega ministra Vujičića z vodil-
nimi činitelji stranke. O vsebini sami
tega odloka se ni moglo doslej ničesar
doznati, znano je le, da je minister Vu-
jičić izjavil voditeljem delavske stranke,
da stoji vlada neomajno na stališču za-
kona o zaščiti države in da ne bo dovo-
lila komunistične propagande, najsi bo
pod kakršnimkoli imenom. Razen ome-
njenih je izdanih še nekaj naredb lokal-
nega pomena.

Čemu je dispozijski fond.

Belgrad, 2. jan. (Izv.) Te d...
minister dr. Županič v Slove...
tovanjem se spravlja v zve...
like agitacije v zvezi z...
Jugoslovansko zajednic...
pričel izdajati dva list...
je vlada določila j...

Bunjevci odklonili radikalne ponudbe.

Belgrad, 2. jan. (Izv.) Tukajšnji listi
so razširili vest, da se je med Bunjevci
in radikalno stranko sklenil sporazum glede
kooperacije pri volitvah. Takoj se je vide-
lo, da so te vesti tendenčne in neresnične.
Vaš dopisnik je govoril z osebo, ki je pri-
sostvovala tozadevnim razgovorom, in je do-
bil nastopna pojasnila: Takoj po sestavi ra-
dikalne vlade so poizkušali radikali priti
v stik z Bunjevci. Takoj pri prvem razgo-
voru je bilo nažeto vprašanje sodelovanja
pri volitvah. Voditelji Bunjevcev so izja-
vili, da je conditio sine qua non, da se za
velikega župana in za mestnega župana v
Subotici imenujeta dva Bunjevca. Glavni
odbor radikalne stranke je nato zaprosil
bunjevsko-šokačko ljudsko stranko, naj po-
šlje delegate na sestanek, ki se je včeraj
vršil v Subotici. Bunjevsko-šokačko ljud-
sko stranko sta na tem sestanku zastopala
Blaško Rajić in dr. Ivandekić, radikalno
stranko pa zastopnika njenega glavnega od-
bora Radonić in Pletikosić. Bunjevska za-
stopnika sta izjavila takoj početkom posve-
tovanja, da so ne samo pogajanja temveč
tudi nadaljnji razgovori nemogoči, ker je
radikalna stranka imenovala že pred ne-
koliko dnevi velikega župana in mestnega
župana v Subotici, s čemer je ta zadeva
končana. Pogajanja so bila torej z bunjev-
ske strani samo formalnega značaja.

Stanovanjska naredba.

Belgrad, 2. jan. (Izv.) Ker je z 31. de-
cembrom 1922 prenehala veljavnost sta-
novanjske naredbe, je ministrstvo za so-
cialno politiko izdalo odlok, v katerem ob-
vešča, da je na podlagi stanovanjskega za-
kona od 30. dec. 1921 in pravilnika od 6.
dec. 1922 o njegovem izvrševanju zajam-
čena vsem najemnikom do 1. januarja 1925
neodpovedljivost. Z ozirom na to je ne-
osnovana bojazen, da bi se mogla odpove-
dati brez razlogov stanovanja in da bi se
smela prekomerno povišati najemnina. —
Vprašanje najemnine je rešeno na ta način,
da je prepuščeno prizadetim, naj določijo
višino stanarine v medsebojnem sporazu-
mu. Ako bi bila kaka stranka nezado-
voljna z dosedanja najemnino, določi v slu-
čaju nesporazuma višino občinsko sodišče,
v katerem bodo zastopniki najemnika in
lastnika. Proti rešitvi tega razsodišča, ako
ni soglasno, je mogoča pritožba na stano-
vanjsko sodišče pri ministrstvu za socialno
politiko odnosno pri pokrajinskih upravah.
Ta sodišča bodo vodila pri reševanju ra-
čun o vseh okolištinah, ki so važna glede
na višino najemnine. Do konca odločitve
se plačuje dosedanja najemnina. Ako je
noče lastnik sprejeti, se naloži na ozemlju
bivše Srbije in Črne gore pri občinskih
oblasteh, v ostalih pokrajinah pa pri uprav-
nih oblasteh prve stopnje.

NIZOZEMSKA KRALJICA PONESREČILA.

Haag, 2. jan. (Izv.) Kraljica se je v
nedeljo zvečer ponesrečila in si pri tem
zlomila levo roko.

Dr. P.:

Proti politiki »srednje črte« — za Veliko Srbijo.

Iz radikalnih belgrajskih listov ter
končno tudi iz ravnokar objavljenega pro-
glaša sedanje radikalne vlade prosveta s
polno jasnostjo, zakaj in čemu so prevzeli
radikali sami v roke državno krmilo. Pre-
pričani so, da ga bodo le oni vodili »po
oni poti, ki bo dovedla do politike, ki bo
čuvala državno in narodno
edinstvo, kakor je izraženo
v naši ustavi.«

Pomembno je, da se je po dolgem
oklevanju Pašićeva struja rad. stranke oju-
nčila ravno v te trenutku, ko je izšel
proglas Pašićeve vlade, ter izključila iz
svoje srede najvnetejše Protičeve pristaje
v isti Vojvodini, ki je celo leto oponirala
Pašićevi politiki. S tem korakom se je oči-
to izjavila proti Protičevi koncepciji poli-
tike »srednje črte« v smeri avtonomistične
revizije vidovdanske ustave. Zato je po-
vsem umljivo, čemu naglašja Pašićeva vla-
da v proglasu, da je le ona »prosta vsakih
kompromisov in pogajanj in zmožna, da
vodi državno politiko v določeni smeri po
svojem programu.«

Kakšen je ta program Pašićeve
radikalne stranke?

Kdor misli, da je vlada Pašićevih ra-
dikalov opustila misel o Veliki Srbiji, v
kateri naj bi bil samo srbski narod
državotvorni narod, samo Srbi nosilci dr-
žavne misli in zato samo Srbi poklicani
čuhati in vladati v novi državi, ta se brid-
ko moti. Mož, ki ni hotel še 8. oktobra
1918 v pogovoru z znanim angleškim publi-
cistom Steedom niti čuti o kaki Jugosla-
viji, v kateri bi bili Slovenci in Hrvati
enakopraven in enakovreden del v skupni
državni zvezi, ampak je smatral ves teri-
torij le za posest zmagovalnega srbskega
naroda, tak mož gotovo ne bo
nikdar, dokler bo dihal, opu-
stil misel, da ne bi na celi črti
izvršil svoje veliko- in samo-
srbske državopravne zamisli.
Ta velesrbska koncepcija drž. ureditve
pa se glasi glasom »Vremena« 9. okt., ene-
ga najresnejših radikalnih listov v Bel-
gradu, tako: »V smislu centralistične tež-
nje srbskega naroda, ki nima nič hegemo-
nističnega (?) in nasilnega v sebi, stoji
Radić s svojim nazorom, ki zre v federa-
lizmu, minimum svojih zahtev. Težnje
hrvatskega naroda po neodvisnosti, ki jih
je Radićevska ideologija zavila v megline
in nejasne oblake pacifističnega republi-
kanstva, stoji kot antipod proti srbskemu
nazoru o ustroju države. Zahtevati
srednjo pot med tema dvema črtama je
danes nemogoča stvar, ker iz osnove
menja in ruši temelj, na
temer je zasnovan državni in-
stinkt nosilca državne misli.
In zdi se, da pomeni vsak poskus, ki stre-
mi za državno ureditvijo v smeri med
obema nasprotjema, slabitev tvorne moči
nosilca države, njegovo zgrešeno smer.
S to slabitvijo se podirajo temelji moči,
na kateri sloni država; a posledice po taki
premembi nas morajo povsem naravno
napolniti s skrbjo za našo bodočnost.

Vse do tedaj, dokler ne dobi tvorna
sila srbskega naroda svojega izraza v sta-
bilnosti države, ne more biti niti govora
o kakšni srednji poti. Vse do tedaj,
dokler ne dobe vsi člani naše
državne zajednice v enaki
meri državne zavesti, se ne
more misliti na cepljenje sil
in delitev v kakršnikoli ob-
liki. Za našo državo bi bilo brez dvoma
bolje in srečnejše, da bi se Hrvatska po-
polnoma ločila in postala neodvisna, kakor
pa da bi njen izjemni položaj v okviru
države služil kot privlačni primer za tež-
nje drugih, ki nestrpnost čakajo na razpad
naše države. Še določeneje pa piše isto
»Vreme« dne 16. decembra, češ: »Ta
država mora iti po poti, ki ji
jo narekuje njen instinkt sa-
moopredelitve, a ta pravi:
ustvarjajoča moč je v rokah Srbov in ni-
kava delitev je da uvede državo tako,

Kdo bi se potemtakem še čudil, da se proglas vlade, v kateri sede isti ljudje, ki dajejo smernice tudi strankinim glasilom, prav nikjer ne spominjajo hrvatskega vprašanja, pač pa z vsem naglasom proglašajo upanje, da se bo narod (= srbski državotvorni narod, narod nosilec državne ideje) izrekel za stanje, ki se je ustvarilo z ustavo, za politiko, ki se vodi v stalni in neomajni težnji, da se uvrsti državno in narodno edinstvo.

Razumeti je pač treba Pašičevo politiko, ki je nje glavni znak — lokavost in zvodnost, politika njegovega slavnega vodila. »Može da bidne i može da ne bidne.« Treba je poznati dokumente o Pašičevi politiki in taktiki v prilog Velike Srbije, če se hoče pravilno oceniti proglas njegove vlade. In ti dokumenti govore v januarju l. 1918 (glej Mil. Djordjevića knjigo »Srbija i Jugoslaveni za vrijeme rata 1914—1918«, Belgrad, 1922): »Sa nekoliko strana, i takvim razlozima, pokušavajte uvjeriti vladu amerikansku da bar traži reparaciju gaženja Berlinskog ugovora... Taj razgovor pokušavajte vi smotreno i na takav način, da izgleda da se to vaše lično mišljenje; da o tom niko ništa ne čuje, jer se naša braća mogu ljutiti kad čuju da se može osloboditi Bosna i Hercegovina avstrijskog ropstva, a oni ostaju još pod Avstrijom. Naša braća stoje sad na tom zahtjevu: sve ili ništa. Ona ne rade kao što bi radio dobar otac, koji kad ne može da oslobodi svu svoju djecu, on oslobodjava onoliko koliko može, a za ostale motri kad će moći i njih osloboditi. — Kad o tome govorite sa mjerom i sličnostima uvijek se ogradite i recite da govorite o tom po svom mišljenju a nikako po upustvima svoje vlade. Ali molim obratite pažnju na najmanju nijansu u odgovorima i saopćite mi tačno što prije.«

»Sve ili ništa! Ta glas je bil in ostane glas vseh Velesrbov, lotila jih je in loči jih le — taktika. Pašičeva je dovolj označena z njegovimi lastnimi besedami. Radikalni so doslej v novi državi SHS ravnali vedno po nasvetih in navodilih »dobrega oca«, katerega glavno vodilo je, da »on oslobodjava onoliko koliko može, a za ostale motri kad će moći i njih osloboditi.« Kar govori proglas, govori pravzaprav v njem »dobar otac«, ki polaga vso pažnjo na najmanjšo nijanso v odgovorih. Gotovo bo sestavljen volivni proglas radikalne stranke tudi po Pašičevih diplomatskih načelih — zaviti in lokav, kakor je »dobar otac« sam.

Stvar pa je v bistvu zelo preprosta. Končni smoter Pašičeve vlade in njegove stranke: država z eno državno zavestjo in enim nacionalnim duhom. Formula je: »Ali ta država more postati ena, t. j. postati stvarno ena država le kot — Srbija.« Jasnje je, da bolj biti ne more! Za radikalno »Tribuno« je »osnovno zlo« te države prav to, kar je v štirih letih dovedlo tako daleč, da se upravičeno dvomi, postojali-li vobče država. To zlo tiči v onem nepojmljivem zabrisavanju zgodovinske resnice, kar je povzročilo, da je bila uničena državna stvarnost, Srbija, in na njeno mesto postavljena današnja nemožnost kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev: »Hotelo se je priti do edinstva države in naroda, pa se je razsipno zavrnila edina zgodovina«.

ska sila, nacionalna, politična in moralna, v katere imenu in s katere pomočjo se je edino moglo ustvariti edinstvo države in naroda, zavrnila se je — Srbija. V strašni zmoti so zato oni, ki mislijo, da je tu zavrženo samo ime, sveto sicer, vendar pa samo neko ime, neka beseda. Nel Zavržena je edina državna ideja Srbov, Hrvatov in Slovencev, tako da imajo ti danes državo brez državne ideje, torej državo, ki je to samo po obliki, državo znotrajprazno, državo brez duše. Zavržena je zveza v zgodovini naroda, v njegovem državnem razvoju, a kaj prihaja v narodno zgodovino? Tako je danes polno resnih ljudi z dobrimi namerami, ki govorijo, da se pričinja zgodovina tega naroda s 1. decembrom 1918. Napravljena je zmeda v nacionalni zavesti in narodni duši. Zavrženo Srbijo je odpravljen tudi srbski del naroda od svoje vloge asimilatorja in tvorca narodnega edinstva. Država je potisnjena s svojega pota, zgodovinska stvarnost z nasiljem zatrita, ustvarjena pa kopija države, ki je nič idejnega ne vzdržuje.

Kaj sledi iz takega »res radikalnega mentaliteta«? To, kar previdno med vrsticami proglašaja radikalna volivna vlada in kor hočejo »Vreme«, »Tribuna«, »Balkan« itd. s svojim srbskim narodom kot »edinim državotvornem, ednim nositeljem državne misli.« Zato je čisto v redu in povsem umljivo, da zaključuje »Tribuna« svoje izvajanje z besedami: »Radikalna stranka se je morala proti vsej svoji politiki udeležiti tega splošnega zgodovinskega izdajstva. Morala se je, ker so bile prilike neodoljive in ker se zgodovina naroda ne ustvarja na en dan. Toda ves smisel današnjega političnega položaja tiči v tem, da je prišel čas in dozorela stvarnost, ko radikalna stranka izpregovori in razbije svojo koalicijo z izdajstvom Srbije.«

Dolgega govora vodilna misel: Pašičeva vlada je zato tu, da poskusi spraviti v življenje »edino zgodovinsko stvarnost« — Srbijo v veliki izdaji, ko smo postali en narod od Triglava do Vardarja. Edino pravi zaključek srbskih radikalnih političnih mislecev, a tudi slovenskih — srbov, ne pa pravih — srbofilov.

Cilj Pašičeve radikalne vlade smo s tem točno označili in z njim tudi vso igro, ki jo je ob ugodnem trenutku prevzela v svoje roke radikalna srbska stranka, »ko je prišel čas in dozorela stvarnost, da izpregovori ona in razbije koalicijo z izdajstvom Srbije.«

Kaj se je godilo in čemu v igri Pribičević—Lukinić—Pašić pod roko in za kulisami okrog dvora, človeku z zdravim političnim instinktom ni treba razlagati.

»Alea iacta est!« Pričenja se nova faza jugoslovanskega ujedinjevanja po »macedonski meri« — štiri leta po tistih lepih medenih tednih, ko je dr. Korošec, predsednik »Narodnega Veča« v Zagrebu, sklenil v Zenevi važen pakt za sestavo prve jugoslovanske vlade in federativno ureditev Jugoslavije z istim lokavim lisjakom, ki tega pakta s podporo slovenskih demokratov in samostojnežev ni držal, in s katerim ravno čez štiri leta paktira tedanji »narodni veleizdajavec in prvobojnik za Veliko Avstrijo« — dr. Šusteršič.

Ponavljja se zgodovina — Austria et Hungaria rediviva! In prav je tako, da se

spozna, kje je vera in kje nevera, kje poštenje in kje zahrbtna igra. Nič novega torej v novi državi!

Muslimani vstopijo v vlado.

Belgrad, 2. jan. (Izv.) Danes od 5. do 8. ure zvečer je bila seja ministrskega sveta. Na seji je zavzelo največ časa poročilo ministra za socialno politiko Ninka Perića o prehrani pasivnih krajev. V svojem poročilu je navajal, kako v nekaterih krajih prebivalstvo dejansko strada in je predlagal, naj se ljudstvu ne pomaga samo z naredbami, temveč tudi konkretno. Po daljši razpravi je sklenil ministrski svet, da se predlog sprejme in je naročeno ministru za socialno politiko, naj na prihodnji seji, ki bo bržkone jutri, predloži torkalen predlog. Pri tem predlogu bo šlo samo za to, ali naj vlada po dosedanji praksi kupuje živila in jih prodaja za nekoliko nižjo ceno, s čemer bi se prebivalstvu skoro nič ne pomagalo, ali pa naj se dele živila brezplačno. Gotovo je, da bo z ozirom na predstoječe volitve zmagalo drugo stališče. — Za tem je bil podpisan definitivni ukaz ministra za promet, s katerim se upokoje ravnatelj zagrebske železniške direkcije Ante Franić, načelnik oddelka direkcije broderskega sindikata Mihajlo Golubović, načelnik za vzdrževanje prog Mihajlo Pajić in kontrolor belgrajske direkcije Mihajlo Guteša. Sprejeto so bile nekatere ostavke uradnikov. Podpisan je bil ukaz, s katerim se imenuje Miša Nikolić za pomočnika sarajevske železniške direkcije, Jeftimije Popović za načelnika prometnega oddelka v ministrstvu za promet, Mihajlo Pavlović za načelnika broderskega oddelka, Svetoslav Matić za načelnika direkcije v Subotici, Dimitrije Jovanović za načelnika prometnega oddelka zagrebske direkcije in Milutin Zaić za pomočnika delegacije pri reparacijski komisiji na Dunaju. Nato se je razpravljalo o ukazu notranjega ministra glede odpusta nekoliko desetih političnih uradnikov. Razpravljalo se je tudi o vstopu muslimanov v vlado. Včeraj so namreč muslimanski delegati dr. Omerović, Kurbegović in dr. Karamahmedović odpotovali v Sarajevo, odkoder je prišel danes odgovor muslimanskega kluba, da sprejema pogoje za vstop v vlado. Muslimanski kandidati so isti, kakor smo že poročali.

Pariška konferenca.

Pariz, 2. jan. (Izv.) Konferenca je bila otvorena ob 14.10 pod predsedstvom min. predsednika Poincarreja.

Pariz, 2. jan. (Izv.) Na konferenci so predložili Poincarre, Bonar Law in italijanski poslanik Della Torretta predloge svojih vlad. Prihodnja seja se vrši jutri, da se da strokovnjakom prilika, podrobno proučiti razna mnenja. Strokovnjaki bodo bržkone že jutri pričeli proučevati posamezne predloge.

Pariz, 2. jan. (Izv.) Nemški poslanik dr. Mayer se je včeraj zglasil na Quai d'Orsay in v imenu nemške vlade uradno naprosil francosko vlado, naj da daes dopolne došlemu nemškemu državnemu tajniku izven službe Bergmannu priliko za predložitev novega nemškega načrta za zavezniški konferenci ter njegovo obrazložitev.

Haag, 2. jan. (Izv.) Državni tajnik izven službe Bergmann je odpotoval v Pariz. Konferenci ne bo predložil nobenih

predlogov, temveč bo le potkusil obrazložiti mnenje nemške vlade.

Nevaren položaj v Carigradu.

London, 2. jan. (Izv.) Reuterjev urad poroča z Malte, da je valed nevarnega položaja odpotovalo 1600 angleških podanikov iz Carigrada. 600 oseb bodo baje prepeljali na Ciper, ostale pa na Malto.

London, 2. jan. (Izv.) Kakor poročajo »Times« iz Carigrada, javlja uradno turško poročilo, da utrjujejo Angleži višine, ki obkrožujejo Skutari, kakor tudi okolico Skutarija in Izmidia. Angleški vojaki so baje ubili v Čanaku nekoga turškega orožnika.

Amerika se oborožuje.

Washington, 2. jan. (Izv.) Predsednik Harding je zahteval od kongresa dodatni kredit 6 in pol milijona dolarjev za modernizacijo pomožnih križark ter sporočil kongresu s pismom državnega tajnika za morarico, da morajo Zedinjene države priležeti novo politiko na podlagi sklepov razoroževalne konference v Washingtonu glede vzdrževanja prvorazrednih ladij, ako se hočejo izenačiti z ladjami drugih držav iste ga razreda.

Pravo narodnih manjšin.

Lausanne, 2. jan. (Izv.) Podkomisija za varstvo manjšin se je sestala danes dopoldne ter se posvetovala o osebnem in družinskem pravu narodnih manjšin. Dosegel se je sporazum, da se sestavi komisija zastopnikov narodnostnih manjšin v svrhu izdelave načrta za rešitev manjšinskega vprašanja. Za slučaj, da se v tej komisiji ne bo dosegel sporazum, se namerava pozvati za razsodnika društvo narodov.

POSREDOVANJE NEMŠKEGA POSLANIKA V AMERIKI.

Pariz, 2. jan. (Izv.) Z ozirom na izjave državnega kanclerja Cuna v hamburškem govoru poroča diplomatski poročevalec »Agence Havas« nastopno: Nemški poslanik v Washingtonu je pač posredoval pri državnem tajniku Hughesu v zmislu izvajanja lorda Curzona, toda to posredovanje ni imelo značaja gotovega in natančno določenega predloga. Državno tajništvo Zedinjenih držav ni smatralo za potrebno sporočiti tozadevne želje v Pariz, radi česar jih Francija tudi ni mogla zavrniti. V ostalem je treba opomniti na to, da predvideva versailleska mirovna pogodba za slučaj konflikta med narodi posredovanje društva narodov za mirno ureditev, kar nudi ravno toliko jamstev kakor pa obveznosti, ki bi jih zastavila Nemčija drugim državam.

BELGIJSKO JAMSTVO ZA AVSTRIJSKO POSOJLO.

Bruselj, 2. jan. (Izv.) Pred nekaj dnevi je belgijski zunanji minister predložil zbornici v imenu ministrskega predsednika zakonski predlog, po katerem pristopa belgijska vlada h konvenciji, ki je bila sklenjena dne 4. oktobra 1922 v Zenevi v prid Avstriji, ter prevzema jamstvo za 2½ % nameravanega avstrijskega zunanjegega posojila. Zakonski predlog je bil izročen odseku za zunanje zadeve v nadaljnjo obravnavo ter bo bržkone v kratkem času odobren v parlamentu.

OROŽJE ZA IRSKE UPORNIKE.

London, 2. jan. (Izv.) Angleški rušilec je ustavil na povelje južnoirske vlade v pa-

A. V.:

Spomini na Kreka.

Par glos.

Ohraniti moramo podobo Krekovo. Saj bo ona morebiti najrodovitnejša tvorba domovinskega genija. Ko bi ne mislil, da bo ta spis prišel na hvalo biografu, ki ga čaka delo enega življenja, bi ga ne pisal. Imel sem to srečo, da sem kot dijak prišel v stik s Krekom l. 1893. in kakih 13 let po malem z njim občeval v prvi polovici njegovega javnega delovanja. Bil sem eden med stoterimi, malo razborit, le redko sem si upal k njemu sam, ker sem se čutil pred njim, kakor trot pred Bogom.

Mogoče, da ne bo komu všeč, ker sebe zraven mešam, a kot priča ne morem drugače, in zdi se mi, da bo tako spis manj ošaben in bolj resničen. Ako bi kdo sitnaril, da se hvalim s Krekom, mu rečem, pa naj se še on, če se more!

Morebiti bo katerega bravca obhajala nevolja, češ, no, kajne, ako bi ne bilo Kreka, bi vse po vodi šlo. Ali meni ne gre za Kreka, kakor bi bil on vse ali največ storil, za njegovo osebo mi je tukaj skoro toliko, kolikor za kralja Matijaža, saj nevzdravno spi na ljubljanskem polju, gre mi le za funkcijo, katere je v našem slučaju zvezana z njegovim imenom. Ako bi ne bilo Kreka, bi bil pa kdo drugi, potreben je bil, in prišel je.

Moremo si celo misliti, da bi kak poet ustvaril slovenskega moža, ki ni nikdar živel, ki bi pa več in dalj koristil nego

Krek. Ko bi le narava ne bila prvotnejša in izvirnejša nego umetnost, ki naravo tolmači in po svoje predstavlja. Potemtakem je zgodovinski Krek živejši in pomenljivejši že zato, ker bi nam umetni prišel prepozno. V tem tiči ravno poučnost in razlog zgodovinske vede.

Pišem počasi in rabim torej bededečo besedo. Pripovedujem po vesti in vednosti, ne da bi kaj zamolčeval ali olepševal. Morda me bo kdo pošiljal v Lakedajmon učiti se molka, in jaz bi rad spravil boben in šel tja, ko bi vedel, da bodo govorili drugi, ki več in bolje vedo. Gradiva je toliko kakor kamenja na Krasu, jaz sem prinesel samo par večjih in nekaj malih kamnov za ograjo Krekovemu spomeniku. Dedič z velikimi škornji naj pridejo, mene ne bodo pohodili. Skušal sem pokazati tudi kako napako, a kar primem, sili kvišku. Ta človek je dal kamnom peruti!

Sončece.

Kaj vendar je bilo, kar je tako zelo zajemalo ljudi za Kreka? Saj smo imeli in še imamo druge može, ki se nam na prvi pogled zde eden učenejši, drugi pobožnejši, tretji duhovitejši in več jih je bogatejših. Kako to, da je Krek vse prekosil v naših očeh? Lahko bi rekli, ljubezen je slepa, ko bi bilo s tem kaj povedano. A da za sedaj vsaj nekaj rečem, recimo, da je bil najbolj naš mož. Pristen in izviren. Naše gore list. So še drugi med nami, a nekam daleč proč: Učeni so, a kakor sfinga ob puščavi; pobožni so, a kakor cerkvice na gori; duhoviti so, a kakor strelovod vrh stolpa. Prav da so taki. Toda Krek je bil

vsestranski, bogat za vse, ne samo za tega ali onega.

Ko je prihajal z Dunaja novi mož v domovino, zrel in zdrav po duhu in telesu, je dobro vedel, da je duša naroda trpela in se obrnila na slabše, zlasti da je mladina izpostavljena liberalnemu duhu časa, vedel pa je tudi mladi doktor na višku nove dobe, da že ugaša fata morgana materialistom, da se že čuti jutranji zrak krščanskega preroda na vrhovih vere in vede, dočim so kulturni delavci doli v nižavi še rabili svoje svetilke, prižgane pri Darwinu in Renanu. Na zapadu je izginjal rep zlođušnega kometa Janzenija, na vzhodu pa je že visoko gorela danica — Leon XIII. Priporočil se je svojemu patronu, zavriskal in hitel dol v dolino šentflorijansko oznanjat, da se že dela dan.

Alegorije niso kdo ve kaj, toda nič ne škodi, ako eno postavimo: Brod slovanski, krmilo veleavstrijsko, jadra carigrajska, sidro slovensko, busola rimska, znamenje na nebu Mat z Detetom, vozi se dedščina preteklosti za boljšo bodočnost. A kapitan? Mit dem Schiffe spielen Wind und Wellen, Wind und Wellen nicht mit seinem Herzen. Zakaj na mostu s krščanskim znamenjem junoj car stojiť jak solniško!

Mož.

Pomagljivega, a v kaki smeri pomanjkljivega človeka imenujemo strica. Ako pa je v celoti popoln in ima veljavo kakor kak župan ali župnik, ga najbolje označimo s pojmom očeta. Tudi Kreka so radi imenovali tako. Vendar mi to ime že pred 20 leti ni zadostovalo za pojem, ki sem

ga imel o njem. Mislil sem, ko bi imeli kdaj svojega kralja, da bi moral biti takšen kakor Krek. Um, srce in domišljija, veda in potreba: to se je v njem ujemalo z vznosnim pogumom. Poznal je slabost človeka, a veroval je v človeka — odrčenega. Stal je v Krajini sredi med malim narodom, a njegov duh se je dvigal v višavo kakor orel, da pogleda po Evropi. Tako si je znal v vsakem položaju razširiti meje in pomnožiti vsebino, da je oživljaljoče vplival na vse strani bodi na gorskega župnika bodi na mestnega delavca, in ko bi šel kamenje toč, bi ga tolkel tako, da bi se marsikomu zahotelo službe cestarja. Naj je prišel med preprosto ljudstvo ali pa na zborovanje inteligentov, povsod se je zdel prva oseba, najzajemljivejša oseba, ki bo našla dobro misel z izvirnostjo nature. Res je imel veliko šaljivosti, ki je bila cvet globokega učenja in resnega dela, dobre vesti in trdnega upanja, a v dnu je bila le tista krščanska tragika, ki spoznava minljivost in nepopolnost sveta, a ne vodi v nihilizem, ampak premagana po bogoljubju rodi odpoved in postane slovesna in radostna, ko se žrtvuje za bližnjika. Občudovati moramo njegov svobodni razmah v nauku in delu, vendar ne najdemo na njem nič brezbrežnega ali utopičnega. Nikdar ni bilo treba Cerkvii nastopiti zoper njegov pokret, ker je bil njen zvesti sin, ki je spoštoval avtoriteto, pa tudi država bi bila boljše storila, ko bi ga bila poslušala v moški dobi. Bil je, kakor je rekel dobro Zupanič, genij, ne za luksuz, ampak za potrebo, dober kakor kruh, ali kratko, človek kakor treba, mož. (Dalje sledi.)

su treh milj ob obrežju nek ameriški parnik ter ga pripeljal v luko Queenstown. Ameriški parnik je imel baje na krovu orožje in municijo za upornike.

London, 2. jan. (Izv.) Kakor poročajo iz Dublina, so včeraj oborožene osebe zažgale v Dublinu več hiš.

BOMBNI NAPAD V LIZBONI.

Pariz, 2. dec. (Izv.) »Le Journal« poroča iz Lizbone, da je v bližini italijanskega poslanstva in v več cerkvah eksplodiralo 15 dinamitnih bomb. Človeških žrtev ni bilo. Izvršene so bile številne aretacije. Atentat je baje delo radikalnih ekstremistov, ki so hoteli na ta način protestirati proti ceremoniji poklonitve kardinalskega klobuka nunciju Locatelliju.

SPOMENIK VILJEMA I. NAPADEN.

Halle, 2. jan. (Izv.) Danes ponoči so skušali neki mladeniči razstreliti spomenik cesarja Viljema I., na katerem so tudi kipi Moltkeja, Bismarcka, Siegfrieda in renska skupina. Moltkejev kip je padel s spomenika. Policijskega stražnika, ki je hotel odstraniti v zadnjem trenutku zažigalno vrvico, je vrglo ob tla, pri čemer je bil ranjen. Storilci so pobegnili brez sledu.

Preorijentacija.

Najbolj žalostno in najbolj smešno ulogo igra v naši javnosti prav gotovo že od nekdaj liberalno učiteljstvo. Desetletja se je z vsemi štirimi oklepali kranjske liberalne stranke ter drvelo čez drn in strn za njo, ko si je pa po prevratu kot JDS s pomočjo svojega centralizma uzurpirala v Sloveniji vso moč, je postalo ravno liberalno učiteljstvo njeno najuslužnejše orodje. V svoji omejenosti in naivnosti je bilo prepričano o večnosti Pribičević-Zerjavovega režima, zato se je zapisalo z dušo in telesom amoralni kliki, ne glede na to, da s tem le še povečuje propad, ki je po njihovi krivdi obstojal že od nekdaj med šolo in učiteljstvom na eni strani ter med ljudstvom na drugi strani. Iz vseh svojih zborovanj je pošiljalo udanostne brzojavke gospodu Pribičeviću, v ljubljanskem višjem šolskem svetu je pa po-

tom svojega »poverjenika« Luke Jelenca naravnost cinično izzivalo potprežljivost vsega slovenskega ljudstva. Slovensko šolstvo, zlasti ljudsko šolstvo se je potom svojih petolizniških odredb in brezciljnih »reform« tako desorganiziralo, da danes res ne vemo več, jeli namenjeno naše šolstvo ljudstvu ali liberalnemu učiteljstvu.

To je trajalo do zadnjih dni. Pred Božičem se je pa končno vendarle zrušil radikalno-demokratski režim in iz ministrstva prosvete je odletel gospod Pribičević, najvišji bog našega liberalnega učiteljstva. Tedaj se je šele posvetilo tudi nekaterim liberalnim učiteljskim veličinam, zavedli so se svojega žalostnega položaja, da, še več, zaslutili so celo, da bi utegnili gospodu Pribičeviću in njegovim slovenskim pajdašem odklenkati sploh za vedno, kajti od svojih podeželskih tovarišev lahko izvejo prav točno, kako stoji z demokratsko valuto zunaj na kmetih.

Kaj torej začeti? Sklep je bil hiter in kratek! Ker se demokratska barka definitivno potaplja, zbežimo na ono, ki se utegne vsaj trenutno še vzdržati nad vodo in »Učiteljski tovariš« je začel z vso paro ponatiskovati članke iz »Kmetijskega lista«, da bi tako opozoril naše »kmetijace« nase in na svoje liberalno učiteljstvo, ki se je že od nekdaj najraje družilo z liberalnimi podeželskimi gostilničarji in trgovci. Manjka le še, da napiše slavnostni avtor »avstrijskih junakov« g. Jakob Dimnik novo delo o junakih »slovenskega dela jugoslovenskega naroda«, med katerimi bi proslavil poleg kakega Ilesiča in Zupaniča pred vsem gg. Pucija, Vošnjaka, Mermolja in podobne generale naših »kmetijacev«.

Tako leze liberalno učiteljstvo sedaj v »samostojna« čreva, le tja si ni znalo in ni hotelo najti nikdar poti, kjer edino bi bilo njegovo mesto, to je med slovensko ljudstvo. Prepričani smo pa, da se ne reši ljudske sode ne eden in ne drugi in da ta najnovjša zveza ne reši ne enega in ne drugega ker vsak del v zvezi z drugim le še izgubi!

Nad vse žalostno in nad vse smešno vlogo igra naše liberalno učiteljstvo.

vsakomur jasno, kako je taksirati Narodovo vest. Dispozicijski fond pa je na razpolago samo za razne liste in druge take agitacijske namene.

+ Ivan Hribar — v nemilosti. Pod tem zaglavjem poskuša sinočnji »Narod« ironizirati našo pred nekaj dnevi objavljeno notico o g. Hribarju. Ali je ironija posrečena ali ne, je stvar privatnega okusa in mi ne bi odgovarjali, če ne bi bil »Narod« omenil, da čaka dr. Gosar na polno luno, da si ogleda svoj bodoči delokrog. »Narodu« na polno luno ni treba čakati. Trčil ga je že prvi krajec.

+ Uradniki in finančni minister. Sinočnji »Narod« trdi, da so bili uradniki ogorčeni zaradi naše notice glede noveletne čestitke finančnega ministra uradnikom in pravi, da je »soglasno grmelno v uradniških krogih: Nesramno! Kako hudobno se »Slovenec« norčuje z nami!« — To »Narodovo« trditve je treba popraviti v toliko, da so uradniki na novega leta dan res bili ogorčeni, pa ne na »Slovenca«, ampak na finančnega ministra, včeraj pa so bili ogorčeni na »Narod«, ker najenostavnejše dnevene novice ne razume in misli, da imajo tudi uradniki »Narodovo« pamet.

+ Najnovejšo glasilo »Orjune« v Ljubljani ni več »Orjuna«, ki so jo začeli Orjuna izdajati pred nekaj dnevi, ampak je »Slov. Narod«. Z največjim navdušenjem hvali »Orjuna«, ker hoče »en integralno ujedinjeni jugoslovenski narod«. Tu je podan jasn dokaz, da so bili vsi članki »Slovenskega Naroda« ob času občinskih volitev v Ljubljani zgolj volivni manevar in fraze. »Slov. Narod« pa se menda kljub temu ne bo posebno prikupil »Orjunašem«, ker plava že popolnoma v radikalni vodi, kakor da bi bil sporazum radikalcev z »Narodno in demokratsko stranko okoli Slov. Naroda« že perfekten. Je hudo, če se kdo liže kar na vse strani in pride potem povsod v nemilost, kakor bo prišel »Slov. Narod« tudi pri radikalni vladi radi »Orjuna«. Od Ivana Hribarja »dobro informirani« »Slov. Narod« bo seveda drugače poročal.

+ Kakšna zmaga je to? Slovenski Narod poroča pod prav debelim naslovom, da so pri volitvah za predsedstvo belgrajske akademije omladine 31. decembra m. l. zmagali demokrati. Razmerje glasov pa je bilo sledeče: demokrati 659 glasov, radikalni 620, komunisti 481, republikanci 268, zemljoradniki 97 in socialisti 12. To je pač vse kaj drugega nego zmaga, ako kaj velja Adam Riesejeva aritmetika. Ne vemo sicer, kako se na belgrajski univerzi voli predsedstvo, toda večine demokratski akademiki glasom teh števil pač nimajo, ampak veliko manjšino, kar si vsak lahko sam izračuna.

+ Kaj je demagogija? Na to vprašanje je dal najboljši odgovor »Jutro« v včerajšnjem uvodniku. Pripoveduje, da je stanovanjski zakon z dne 30. decembra napravila opozicija. Mi bi pripomnili, da je postal dr. Zerjav minister za socialno politiko že 24. decembra 1921 in da je pred njim že od 1. 1920. izdeloval ta zakon g. dr. Kukovec. Zakon in pravilnik sta pristen demokratski izum, vreden demokratskega razuma, kriva je pa opozicija, po »Jutru« seveda. Zdaj pa veste, kaj je demagogija, ki postaja vedno hujša, kadar se demokrati čutijo v javnosti najbolj prizadete.

+ 700 milijonov dinarjev za volitve. »Epoha« javlja, da je ekonomsko finančni ministrski »komitet« (od besede: komičen!) imel v soboto sejo, kjer so sklepali tudi o nekem 700 milijonskem kreditu za ministrstvo vnanjih zadev. Ta kredit naj bi se porabil za Albanijo. »Epoha« pa trdi, da se govori, da so si radikalni »izposodili« denar za volivno agitacijo in da osigurajo vladanje g. Pašiću. — To bo volivnega golaša, če je to res! Številka sama pa je precej visoka in vsled tega neverjetna. Mogoče pa je, da so si »izposodili« radikalni kakih 7 milijonov iz dispozicijskega fonda ministrstva vnanjih zadev.

+ Odpuščanje uradnikov. »Pravda« poroča, da se v belgrajskih krogih močno govori o nekem ukazu, s katerim je na novo imenovanih okoli 400 »policijskih pisarjev« in 50 srezkih načelnikov — seveda samih radikalov, katerim so se morali umakniti demokrati. Ta vest je jako verjetna, ker so glasom poročil istega lista demokrati v Srbiji osnovali posebne odbore, ki bodo skrbeli za odpuščene demokratske uradnike do volitev, ko bo padla končna odločitev. — To je krasna ilustracija naših upravnih razmer in inostranstvo odgovarja na take pojave v Curihu s kurzom 1.37.

+ Radič za Protiča. Sarajevski »Jugoslovenski List« poroča iz Beograda: »Minister za pravosodje Marković je te dni pripovedoval v neki družbi, da je ob priliki svojega zadnjega sestanka z Radičem temu rekel, da Pašićevi radikalni ne bodo dovolili Protiču kandidature kot radikalni v prečanskih krajih. Na to je Radič baje odgovoril: »Če ne dovolite Protiču kandidature vi, da kot radikal ne boste pa v naših kra-

jih, mu bom odstopil jaz enega izmed svojih okrajev, kjer bo dobil mandat.«

+ Borba za Mosul. Na lozanski konferenci se pogajanja v sedanjem trenutku osredotočujejo okoli Mosula, ki je središče bogatega iraškega petrolejskega rajona. Angleži stoje na stališču, da to mesto pripada Iraku, nad katerim ima Anglija mandat od Društva narodov. Turčija o tem izpočetka ni hotela nič slišati, zdaj pa predlaga plebiscit in angleško-turško strokovno komisijo, katere nam določijo mejo med Turčijo in Irakom. Angleški delegati smatrajo, da je to znak odnehanja od strani Angore in upajo, da se zadeva povoljno reši.

+ Vprašanje mažarskega grba. Vrhovni svet zaveznikov je pozval mažarsko vlado, da se ima mažarski grb, ki pomeni žalitev suverenitete nasledstvenih držav, izpremeniti. Grb vsebuje namreč še vedno ambleme onih delov prejšnje mažarske države, ki so glasom trianonske pogodbe postali integralni deli drugih držav.

+ Reparacijsko vprašanje se zadnji čas nekoliko povoljnejše razvija. London-ska konferenca se je že otvorila. Na eni strani ima Anglija načrt, da se reparacijski dolg nekoliko zniža, na drugi strani pa je Nemčija sama predložila odplačilni načrt, ki baje tvori sprejemljivo podlago za nova pogajanja. Ker tudi Francija baje ne vztraja več na teritorialnih zastavnih objektih, je razpoloženje državnikov precej optimistično.

+ Morilec predsednika poljske republike, Narutowicza, slikar Niewiadowski, je bil 30. decembra 1922 v Varšavi obsojen na smrt.

+ Pametna odredba Mussolinija. Italijanski ministri svet je izdal dekret, glasom katerega se ukine 21 posvetovalnih komisij pri poljedelskem ministrstvu, ki so šteje 332 članov, kateri so seveda vsi dobivali visoke dijete. Tudi pri naučnem ministrstvu se odpusti 739 nepotrebnih uradnikov. Posnemanja vredno.

+ Ruska spomenica. Ruski delegati na lozanski konferenci so predložili spomenico, v kateri ugotavljajo, da velesile zasledujejo svoje stare osvajaške tendence. Njihov načrt rešitve morskooziškega vprašanja je naperjen proti črnomorskim državam. Edina prava rešitev je ona, ki pripozna Turčiji polno juridično in gospodarsko neodvisnost. Vse koncesije, ki jih bo Turčija eventualno primorana zaveznikom dati, so brez vsake dejanske veljave. Kar se tiče Balkana, je trajni mir mogoč le, če se vsi ti narodi združijo v veliko državno zvezo, v kateri bo vsak narod avtonomen. Kontrola nad manjšinami, kakor jo predlagajo zavezniki, pa pomeni le prikrito nadzorstvo velike antante nad vzhodom, ker je Društvo narodov le orodje v rokah velesil antante.

+ Izjava Kamenjeva. Na kongresu vseh ruskih sovjetov je predsednik Kamenjev glede na lozansko konferenco izjavil, da je Rusija popolnoma solidarna s Turčijo, da pa je slednja prisiljena napram velesilam odnehati, česar pa Rusija ne bo nikoli priznala. Naš črnomorski program, je dejal Kamenjev, je popolnoma nasproten onemu Miljukova. Ta je šel za tem, da si Rusija in Anglija razdelita medsebojno oblast nad Carigradom, mi pa smo za popolno svobodo morskih ožin, kar se tiče trgovske plovbe, zahtevamo pa, da so zaprte vsem bojnim ladjam. Črno morje ne sme postati torišče kakšne bodoče svetovne vojne.

+ Za poslanika Anglije v Parizu je imenovan lord Crewe. Prejšnji poslanik lord Hardinge je padel pri Poincareju v nemilost, ker je stal baje pod vplivom Lloyd Georgeja.

+ Indski narodni kongres se je zbral te dni v Nagpuru. Razpoloženje kongresistov je spričo novih uporov v Indiji in krvavih represalij od strani Anglije skrajno protiangliško. Kongres je z 203 glasovi proti 85 sklenil, da se indski nacionalisti v smislu Gandijevskega programa ne udeležijo volitev v »legislativne« svete, da torej vztrajajo pri abstenenčni politiki. Zmerni člani kongresa pa zaupajo v Anglijo, da iz Indije ustvari dominion, vendar so v veliki manjšini.

+ »Neodvisni« Egipt. Pred nekaj dnevi je bil v Aleksandriji ubit Anglež, dr. Robson. Umor se je izvršil iz političnih motivov. To priliko je angleški visoki komisar uporabil v to, da je vlado opozoril na to, da se obsedno stanje v Egiptu ne more še odpraviti. Zahteva tudi, da se poveča angleška konjenica in svrhu patroliranja po ulicah.

+ Novi vojaški zakon v Rusiji določa 1 in pol letno službeno dobo v pehoti, 2 in pol letno v konjenici, 3 in pol letno pri topništvu in 4 in pol letno pri mornarici. Rezerva obstoji iz vseh moških, ki so odslužili službeno dobo v aktivni armadi, in je obvezna do 40. leta starosti. — Pri nas hoče general Pešić to obveznost raztegniti do 60. leta, vrh tega pa še militarizirati vzgojo trok od ljudske šole dalje. Sicer pa je ves svet napol nor, ne izvzemaš ruskih boljševikov.

Pridobivajte novih naročnikov!

Politične vesti.

+ Razdelitev Slovenije in imenovanje velikih županov zagovarja »Slov. Narod«. Pravzaprav ne razdelitev samo na sebi, ampak ukrep radikalne vlade, da se Slovenija razdeli v dve oblasti in postavita dva velika župana, kakor to določa v skupščinski sklenjeni zakon, ki je določil v to svrhu rok 31. decembra. »Slovenski Narod« meni namreč, da je vlada to morala storiti, da pokaže, da hoče vladati točno po obstoječih zakonih. To je vse prav lepo, ako bi bilo res nujno potrebno, da se izvrši omenjeni z rokom opredeljeni zakon, ki je bil sprejet od demokratsko-radikalne večine, katera v resnici ni bila nobena večina in je omenjeni zakon sprejela proti očitni volji ogromne večine hrvatskega in slovenskega ljudstva in proti njegovim najočitnejšim in življenjskim interesom. Če bi bila sedanja vlada, da je sestavljena iz ene same in sicer izključno srbske plemenske stranke, izvršitev tega zakona odložila, dokler ne pride na krmilo druga vlada, bi je nihče ne bil dolž protizakonitega postopanja, najmenj še hrvatsko in slovensko ljudstvo. Zato se vsiljuje nehoté misel, da je ta reč delo velikosrbske centralistične struje v radikalni stranki. »Narod« sicer meni, da bo vlada to stvar rada popravila, oziroma da se merodajni faktorji ne bodo protivili zopetnemu razveljavljanju tega zakona, ako bodoči parlament sklene drugače. V tem slučaju je bilo pač enostavnejše in tudi za naše itak obupne državne finance veliko bolj koristno, če bi se bila stvar sploh odložila. Tako sodi zdrava pamet, ki pravi, da ni treba začeti zidati hiše, če se misli res pozneje, najbrž kmalu, razdreti. To pač tudi »Narod« ve in zato se zdi, da njegovo zagovarjanje radikalne stranke ne izvira toliko iz občudovanja njenega »zakonitega postopanja« kolikor iz drugih strankarskih razlogov, ki odsevajo tudi iz drugih »Narodovih« notic, kačočih na neko skrivnostno mešetarjenje mandatov in portfeljev željnih gospodov staroliberalnega kova z gospodom Pašićem...

+ Občni zbor Kmetijske zveze v Orših. Preteklo nedeljo se je vršil v Orših občni zbor KZ, ki je bil zelo dobro obiskan. Na shodu je obširno poročal o političnem in gospodarskem položaju v državi dr. Mohorič. Izvoljen je bil stari odbor.

+ Pri sv. Gregorju je imel političen shod na praznik sv. Stefana poslanec Škulj. Poročal je o delu Jugoslovenskega kluba v bivšem parlamentu in o sedanjem političnem položaju. Zborovalci, ki so bili zbrani v velikem številu, so burno pritrdjevali govorniku in z velikim navdušenjem izrekli zaupnico in zahvalo Jugoslovenskemu klubu.

+ V Zireh je dne 26. t. m. na političnem shodu poročal poslanec Stanovnik. Zborovalci so sklenili resolucijo, ki

izreka zahvalo Jugoslovenskemu klubu za njegovo delo v bivšem parlamentu in zahteva: 1. ureditev meje med našo kraljevino in Italijo, 2. v Zireh naj se v najkrajšem času izpeljejo občinske volitve, da bo občina že vendar enkrat dobila redno upravo. — Dve uri trajajoči shod se je zaključil ob sijajnem razpoloženju mnogoštevilnih zborovalcev.

+ Se že bikaajo. Radikalna stranka je v Sloveniji ustanovljena še-le samo na papirju, pa so se že njeni pristasi začeli med seboj ravšati. Tako piše kočevski »Radikal«: »Cesar Janez se glasom časnikarskih poročil mudi v Belgradu, kjer baje postavlja in meče slovenske velike župane kot otroci svoje vojake. In o teh svojih dejanjih pusti pridno telefonirati v Slovenijo, da bi se videlo, da je on še mož, ki nekaj premore. Smo skromnega mnjenja, da naj bi bil Janez v Sloveniji pri razširjenju radikalne stranke pokazal svoje zmožnosti, kjer je s svojo sicer oprostljivo starinsko nezmožnostjo in slavoheplem za častnimi diplomati temeljito oviral normalni razvoj radikalne stranke.

Sedaj hoče privleči v stranko stare firme, ki sicer izkazujejo nekaj vsaj navidezni aktiv, o katerih je pa vprašanje, če jih pasiva visoko ne presegajo. Cesar Janez, čigar pogled motijo seveda častiljiva leta in pa apetit, ki ni v skladu z močjo želodca, pa še vedno misli, da je intrigantska kabinetna politika najboljši pogoj uspeha kot je bilo to pred 40 leti, in da je le tisti dober prijatelj, ki leze v gotov del telesa. Janez se seveda temeljito moti in čas bo preskrbel, da bo to zmoto tudi temeljito uvidel. — Silno ljubeznivo se je maščeval radikalec dr. Sajovic nad prvim radikalcem v Sloveniji, ker mu ta ni privoščil mesta velikega župana v Mariboru. G. Ivan Hribar je torej v nemilosti vsaj pri g. dr. Sajovicu, četudi bi od g. Hribarja »dobro informirani« »Slov. Narod« trdil nasprotno.

+ Volivni manevar. »Slov. Narod« poroča, da je desetčlanski odbor radikalne stranke imel včeraj sejo, na kateri je sklenil priporočiti vodstvu radikalne stranke, da se z vso odločnostjo zavzame za izboljšanje gmočnega položaja duhovnikom vseh veroizpovedi. Vsa javnost pa ve, da so bile po dolgotrajnem in neprestanem pritiskanju poslancev Jugoslovenskega kluba določene druginjske doklade duhovnikom, da pa so bile protizakonito, proti sklepu narodne skupščine izpuščene iz proračuna. Nato se je zadeva na zahtevo Jugoslovenskega kluba 9. decembra zopet obravnavala v finančnem odboru in se je na zahtevo in predlog dr. Dulibiča in dr. Šimraka sklenilo, da dobe duhovniki izplačane dnevene druginjske doklade od 1. avgusta 1922 dalje po 12 Din. Za predlog so glasovali vsi člani finančnega odbora razen dveh radikalcev. Ker je skupščina razpuščena, Blerovo posojilo pa očitno že izčrpano, v kolikor ni naloženo v — dispozicijskem fondu, je

† Ludovik Tomažič.

Na Silvestrov večer minulega leta je zatisnil za vedno svoje oči obče priljubljeni, izredno vestni nadfaktor Jugoslov. tiskarne, gosp. Ludovik Tomažič. Nekako pred mesecem se je še veselil čil in zdrav svojega petindvajsetletnega jubileja, ki bi ga slavil v tekočem letu kot nepretrgoma v Jugoslovanski tiskarni službujoč sodrnik. Zal, zla usoda je prekrizala njegov račun, iztrgala srečni rodbini ljubega očeta, nežno milega moža, tiskarni neutrudljivo vestnega sodrnika, zvestega tovariša, osebu pa izredno kulantnega zagovornika. Ni ga več med nami!

Skrben ne le v tiskarni, temveč tudi kot oče, se je podal 10. decembra v Visnjo goro oskrbeti si pri svojih prijateljih življenjskih potrebščin ter se vračal zvečer v spremstvu tovarišev na tamkajšnji kolo-dvor, kjer mu je izpodrsnilo ter si je zlomil nogo takorekoč na lepi cesti. Dasi se je noga vidno normalno celila, so nastale razne komplikacije v dotoku krvi in vnetju rebrne mreže, kar je vplivalo toliko na srce, da je isto oslabilo in povzročilo nenadno smrt. Opoldne še izredno svež, z najboljšimi načrti za bodočnost, veseleč se navideznega zboljšanja zdravja, je čisto nepričakovano izdihnil ob 6. uri zvečer v najlepši moški dobi, 39 let, svojo blago dušo.

Pokojnik se je izučil tiskarstva pred dobrimi 20 leti v naši tiskarni, nakar je bil že po preteku štirih let dodeljen kot faktor takratne podružnice v Postojni. S premetitvijo ondote podružnice v Ljubljano se je vrnil v Ljubljano, nakar se mu je nudila priika, da se je v gotovih tiskarskih panogah specializiral ter bil kot tak večja moč podjetju, desna roka ravnatelju in nenadomestni svetovalec tiskarskemu osebju. Vesten napram podjetju, zvest in blag napram tovarišem, točen napram sebi, to so bile njegove lastnosti, ki jih danes žalobno tako pogosto pogrešamo pri mlajši generaciji.

Ves svoj prosti čas je posvečal, razen ljubljani družini, raznim našim organizacijam. Sprva je pridno sodeloval pri »Kat. društvu rokodelskih pomočnikov«, pozneje je posvetil največ svojih moči Orlu, kjer je bil 9 let zvezin blagajnik in 10 let predsednik šentpetrškega orlovskega odseka. Jeseni je zastavljal svoje delo pri šentpetrskem prosvetnem društvu, ki ga je izvolilo svojim predsednikom. Povsod je s svojim koncilijantnim nastopom le družil sile in bil z neumorno pridnostjo močan steber organizacij.

Pokoj njegovi blagi duši, mi mu pa ohranimo časten spomin!

Koroške novice.

k Dekliško gibanje. 8. dec. m. l. so v Pliberku z veliko slovenostjo blagoslovili novo zastavo dekliške Marijine družbe. Popoldne je bila v dvorani izobraževalnega društva slavnostna akademija, na kateri je bilo navzočih 130 deklet marijanske organizacije. Vsa prireditve je najlepše uspela.

k Prisilno posojilo. Tudi na Koroškem je razpisano avstrijsko prisilno posojilo. Tisti Slovenci, ki so pri plebiscitu glasovali za Avstrijo, se nekaj onegavijo in pravijo, da naj posojilo plačajo nemčurji, a njim da so Nemci ob plebiscitu zagotovili, da jim ne bo treba plačati nobenih davkov, ako glasujejo za Avstrijo. Seveda avstrijske oblasti na to uho sedaj ne slišijo več.

k S čim se peča Heimatdienst. Heimatdienst je nedavno razposlal vsem svojim zaupnikom okrožnico, v kateri jim naroča, naj mu pošiljajo informacije o vseh dogodkih v bivši plebiscitni coni A. Posebno naj pazijo na vsa dejanja in nehanja jugoslovanskega orientiranih Slovencev, na njihova društva, prireditve itd. Na temelju teh informacij poskrbi potem Heimatdienst za ovadbe na oblasti in za vsakovrstno preganjanje zvestih Slovencev.

k Socialistična maščevalnost. Starostni zavarovalnici v tovarni v Bistrici v Rožu je tovarniško ravnateljstvo nakazalo 25 % delavskega davka, ki ga plačuje občini. Od te vsote pride na posameznika približno 170.000 K mesečno. Socialisti, ki imajo zavarovalnico v rokah so to podporo odrekli nekemu 70 letnemu, dela nezmožnemu slovenskemu delavcu samo zato, ker je prej včasih katero znil proti socialnim demokratom.

k Električna napeljava na Lednicah. V Lednicah se je pred časom osnovala posebna zadruha, ki je imela nalogo, da poskrbi za električno napeljavo iz državne elektrarne v Podroščici. Delo je bilo sredi decembra le dovršeno in 16. decembra je prvič zažarela luč po vaseh Svatne-Malnice, Spodnje Borovlje, Lednice, Zg. Borovje in Pečnica.

Naročajte „Slovenca“!

Primorske novice.

p Proti slovenskemu jeziku na sodiščih. Zveza sodnikov v Julijski Krajini je imela dne 21. t. m. izredni občni zbor, na katerem je baje enoglasno sklenila, da mora vsak sodnik v praksi izključiti slovenski jezik, bodisi v spisih bodisi pri ustnih razpravah. Vse slovenske vloge naj se vračajo strankam s pozivom, da predložijo v italijanskem jeziku, drugače se ne bodo vpisovale v nobenem pogledu in tudi ne reševale. Izključni uradni jezik na sodnih mora biti italijansščina. — Tako demoralizujoče vpliva fašizem celo na — sodnike.

p Vlomi v občinsko pisarno. V noči od 26. na 27. mm. so neznan tatovi vlomili v občinski urad v Dekanih in prevrtili blagajno, iz katere so odnesli 9515 lir. Vsota je bila zavarovana.

Štajerske novice.

š Celje. Volivni imeniki za mesto Celje in za okolico Celje so somišljenikom SLS na vpogled v tajništvo SLS, hotel Beli vol. Somišljeniki! Porabite zadnje tri dni reklamacijskega roka in pridite pogledat, ali niste izpuščeni v volivnem imeniku! Samo tri dni imate še časa, da zahtevate vpis v volivni imenik!

š Minister Pucelj v Mariboru. V soboto so štajerski samostojneži zborovali v Mariboru. Zborovanja sta se med drugim udeležila tudi minister n. r. Pucelj in poslanec Rajer. Razpravljalo se je o načrtu koncentracije SKS, JDS in »naprednih obrtnikov«.

š Smrtna kosa. V Mariboru je umrl g. Ernst Canjko, finančni nadkomisar in okrajni upravitelj v Mariboru. — Dalje je umrl v Mariboru trgovec in bivši dolgoletni občinski svetovalec Franc Bernhard. — V Celju je umrl mestni gledališki mojster Karel Rupprecht. N. v m. p.

š Popravljen krivica. Proti upravitelju hiralnice v Vojniku g. Hribniku so se bile raznesle obrekljive vesti. Sodne, disciplinarne in uradne preiskave so dognale, da so bile vse obdolžitve popolnoma neosnovane ter je bil g. Hribnik zopet pozvan na svoje upraviteljsko mesto.

š Vlom v poštni urad. Po Petrovčah in okolici še dalj časa gospodarijo tatovi. Pred božičnimi prazniki so obiskali poštni urad, kjer so se ukvarjali z železno ročno blagajno. Predno so pa

Reklamacijsko postopanje.

Kako naj županstva rešujejo reklamacije.

Prejemamo poročila, da nekatera županstva ne vedo, kako postopati pri reševanju pritožb in zahtev po popravku volivnih imenikov.

O zahtevi za popravek volivnega imenika odloča kot prva oblast vedno komisija, ki ji predseduje župan ali njegov namestnik, prisednika pa sta dva občinska odbornika, ki ju izvoli občinski odbor. V občinah, ki imajo gerenta, tam gerent samo sprejema pritožbe in jih pošilja v rešitev pristojnemu okrajnemu sodišču. Občinska komisija mora vsako reklamacijo rešiti v 5 dneh, bodisi da zahtevi ugodi, ali ji ne ugodi. O svoji rešitvi mora občinski urad obvestiti onega, ki je popravko zahteval in tistega za kogar je zahteval.

Vsako svojo rešitev (glede reklamacije) mora občinski urad v dveh dneh po preteku pritožbenega roka poslati pristojnemu dež. oz. okrožnemu sodišču v oceno z vsemi akti vred, ki se nanašajo na reklamacijo. Sodišče izda najkasneje v sedmih dneh po prejemu aktov svojo odločbo, s katero odobri ali razveljavi rešitev občinske komisije. Čim izda deželno, oz. okrožno sodišče svojo odločbo, vpiše v volivni imenik spremembo, ki jo odločba vsebuje in pošlje rešitev občinski komisiji.

Torej: občinski uradi naj ne popravljajo sproti volivnih imenikov, ampak naj rešijo pritožbe, potem pa čakajo da sodišče o njihovi rešitvi izda končnoveljavni odlok in šele glasom tega odloka popravljajo imenike.

Ker prihajajo ponovne pritožbe s strani državnih uradnikov, zlasti železničarjev, carinarjev, potujočih uradnikov itd., odgovarjamo ponovno na vprašanje:

V kateri občini morajo biti vpisani v volivni imenik oni javni nameščeni, ki stanujejo drugod kakor pa so uslužbeni?

Zakon o volivnih imenikih člen 1., odstavek 3., pravi: »Uradniki in vobče vsi javni uslužbeni se vpisujejo v volivne imenike one občine, v katerih stalno živijo, brez ozira na to, kje prejemajo plačo in ali je njih službovanje zvezano s potovanjem.«

Po tem določilu mora biti uradnik vpisan v volivni imenik one občine, v

uspeli, jih je neka stranka začutila in pregnala.

š V Soštanju je umrl dne 31. dec. 1922 občešpustovani g. Fran Rajster, hotelir in lesni trgovec, dolgoletni župan in častni meščan mesta Soštanj. Pogreb je bil v torek, 2. jan. 1923, ob 10. dop. Blag mu spomin!

š V St. Vidu pri Grobelnem uprizorijo Pogačnikovi fantje in dekleta narodno igro »Zaklade v štirih dejanjih s petjem. Vrši se dne 6. in 7. januarja ob 3. uri popoldne. Čisti dobiček se daruje revnim učencem za nakup ubožnih knjig.

š Tatvina koles. Iz veže gostilne Bratbor v Celju je bilo ukradeno kolo, vredno 4000 K Leopoldu Ledeniku. Mesarju Antonu Hafnerju v Celju je bilo ukradeno kolo, vredno 4500 K.

š Vlak povozil orožnika. Na novega leta zvečer se je poljal orožnik Lešar iz St. Ilje proti Mariboru, namenjen domov v Zg. Kungoto. Na postaji Pesnica, kjer vlak ne obstoji, je skočil tako nesrečno z vlaka, da je prišel pod kolesa in obležal na mestu mrtev.

š Orožnik aretiral svojo ženo. V mariborski okolici je ta dni ukradla žena nekega orožnika svojemu hišnemu gospodarju 30 ti-soč kron. Ko je zvedel to njen mož, jo je pustil takoj aretirati ter izročiti sodišču v Mariboru, kjer je tudi izjavil, da se bo pustil od nje ločiti.

š Zastrupljenje s fosforjem. Dne 1. januarja je našel v Mariboru policijski stražnik v Krekovi ulici človeka, ki je sedel ob nekem zidu in jedel kruh s fosforjem. Odvedel ga je s seboj na stražnico, kjer pa je dobil toliko bolečine, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnico.

š Zgradba palače Zadrugne gospodarske banke v Mariboru. V soboto, dne 30. decembra 1922 so dogradili palačo Zadrugne gospodarske banke v Mariboru do četrtega nadstropja. To so proslavili z velikim mlajem in zastavicami na pročelju poslopja. Pri količnej ugodnem vremenu bodo zgradbo nadaljevali tudi čez zimski čas.

š Transporti ruskih ujetnikov. V nedeljo dne 31. decembra je dospel v Maribor manjši transport ruskih ujetnikov, med njimi tudi mnogo Slovencev. Transport so odvedli v predpisano kvaranteno.

š Nenavadno novoletno vreme. Ob zaključku leta se je tudi na južnem Štajerskem ob Dravi pojavilo nenavadno vreme. Toplomer opoldne je kazal 12 stopinj toplote. — Ob močnem široko je barometer padal na gloma do 120. Ponujal se je dež, vendar je ob toplem vetru prevladalo solčno vreme. Na Pohorju je vidoma zginjal par dni preje zapadli sneg.

kateri stanuje, brez ozira na to, ali stanuje tam že 6 mesecev ali ne.

Poročila nam prihajajo, da se tozadevno gode javnim nameščencem krivice. Vzemimo primer: Državni uradnik, ki službuje v Ljubljani in stanuje v Kranju, ni vpisan niti v enem niti v drugem volivnem imeniku. Hotel se je reklamirati, pa so ga odklonili v obeh krajih: v Ljubljani z motivacijo, da stanuje v Kranju, v Kranju pa, da ne stanuje v občini še 6 mesecev, izjemno določilo glede 6 mesečnega bivanja pa da zanj ne velja, ker ni v Kranju v službi.

Stališče zadnje občine je brez dvoma zmotno, kajti na ta način pride javni nameščenec ob volivno pravico vsled — stanovanjske mizerije v Ljubljani.

Javni nameščenci, ne dajte si uropati volivne pravice in takoj vložite reklamacijo! Če bi vas pa občina ne hoteli vpisati, se takoj pritožite na deželno ozir. okrožno sodišče, ki rešuje reklamacije v drugi inštanci.

Ali imam volivno pravico, če sem bil obsojen pa sem se pritožil in obsodba ni postala pravomočna? I m a m.

Posesnik se je pred tremi meseci preselil iz prve občine v drugo — kje mora biti vpisan v volivni imenik? V prvi, ker v drugi ne stanuje še 6 mesecev.

Ali je pritožba na okrožno sodišče še možna po 6. januarju? Seveda je! Kajti rok, v katerem smem vložiti pritožbo proti rešitvi občinskega urada, ne zavisi od splošnega reklamacijskega roka, ampak od dne, ko smo prejeli rešitev občinskega urada. Zakon pravi:

Člen 9: Kakor oni, ki zahteva popravek, tako ima tudi oni, ki se ga tiče popravek, pravico, da se v treh dneh od prejema rešitve pritoži na pristojno prvostopno t. j. deželno ali okrožno sodišče.

Na drugi strani pa velja pravilo: Če v petih dneh, potem ko smo vložili pri občinskem uradu reklamacijo, nismo prejeli nikakega odgovora, se smatra, da je naša zahteva odklonjena in imamo od petega dne po vložitvi še tri dni časa, da se pritožimo na deželno oz. okrožno sodišče.

Ali se sme isto listino porabiti za potrdilo rojstnih datov, kot domovnico in potrdilo o šestmesečnem bivanju v občini? D a, če tako listino potrdijo vse pristojne oblasti, ki morejo izdajati ve-

ljavne listine, ki jih vsebuje tak dokument.

Ali se za vse reklamirance sme porabiti skupna vloga in skupno potrdilo, o pristojnosti, rojstvu in bivanju v občini. N e! Za vsak upis ali izbris se mora vložiti posebna reklamacija in tej priložiti seveda posebna priloga.

Poročila nam javljajo, da nekatera županstva ne rešujejo reklamacij sproti, kakor predpisuje zakon, ampak se župani izgovarjajo, da bodo rešili vse skupno dne 6. t. m., ko bodo vse reklamacije vložene. Glede takih županov, naj velja za naše zaupnike tole:

1. Župana, ki ne rešuje reklamacij takoj prijavitelju okrožnemu oz. deželnemu sodišču.

2. Ne dajte se s takimi fintami od župana zapeljivati. Postopajte strogo po naših navodilih in po zakonu. Zakon pa pravi: Vsako zahtevo popravka mora rešiti občinski urad v petih dneh. Če je ne reši se smatra, da je zahteva po popravku (reklamacija) odbita in tedaj je samo še tri dni časa, da se vloži pritožba na okrožno oz. deželno sodišče.

Torej tam kjer že več kakor osem dni čakate na rešitev reklamacije, ste že zamudili rok za pritožbo pri sodišču. S tem je reklamacija zastarela. To se je zgodilo v več občinah. Vsem prizadetim svetujemo, da ponovno vložijo reklamacijo in se po preteku petih dni, če ne dobe rešitve, takoj pritožijo na sodišče. Taki slučajji pa naj nas izučijo, da ne bomo nasledili različnim intrigam, ampak se bomo držali navodil in zakona.

Volivei! Reklamacijsko postopanje je splošna mobilizacija za volivni boj. Če jo bomo izvedli do skrajne popolnosti, smo si zagotovili zmago.

Somišljeniki! Zaupniki! Še tri dni imamo časa! Tajništvo SLS.

Dnevne novice.

— Duhovščina pri svojem nadpastirju. Po starem običaju so se zastopniki duhovnikov ljubljanske škofije pred novim letom poklonili prevz. g. škofu dr. Ant. B. jegliču v škofijskem dvorcu, kjer je stolni prost in gen. vikarij Andr. Kalan izrazil častitke in voščila za novo leto. — Ob zatonu starega leta, ki ni bilo brez bridkosti, gledamo zaupno v bodočnost, v novo leto, ki bo za verske in cerkvene zadeve v naši domovini velevažno: sklepal se bo konordat med Cerkvijo in državo, vršile se bodo volitve v postavodajno skupščino, ki bodo odločilne v marsikaterem oziru. Poleg tega se bliža pomenljiv dan, ko se bo naša škofija veselila 50 letnice mašništva in 25 letnice škofovanja svojega nadpastirja. Naj bi bilo novo leto res blagoslovno, naj bi nas približalo dobi, ko se bo uresničilo geslo papeža Pija XI.: »Pax Christi in regno Christi.«

V zahvali za častitke je presvetli omenjal razne vesele pojave v škofiji: Pohvalno se je izrazil o živahnem delu in razvoju v SKSZ., v obnovljeni krščanski ženski zvezi; z veseljem pozdravlja cvetoče Orlovstvo in množeče se vrste katoliškega dijaštva, kar je sijajno izpričal dijaški dan 8. dec. m. l. — Jugoslovanski episkopat se ima boriti z mnogimi težkočami, a zdi se, da se svetlika zora srečnejših dni. Ob nastopu svojega zlatnega jubilejnega leta se presvetli vladika zaveda, kako ga je božja Previdnost vodila v pretekli milostiplni dobi in se zahvaljuje Bogu za vse, kar je mogel dobrega storiti. Želeč svoji škofiji božjega blagoslova prositi in pričakuje, da ohrani duhovščina zlasti v bodočih dneh duha edinstva in slovnosti.

— Slovenski klub v Sarajevu priredi ob petindvajsetletnici svojega obstanka dne 6. januarja 1923 jubilejni koncert.

— Brezplačne železniške karte. Novi minister za promet Velizar Janković je predlagal v ministrskem svetu, da se ukinejo vse brezplačne železniške karte. Predlog je bil sprejet. Ta odlok pa ne velja za časnike.

— Napad na Orla. Na šentjanžev dan popoldne je napadel v Zg. Brniku pred Bošticem člana »Orla« Antona Ropotarja, ki se je vračal od fantovskega sestanka iz Cerklja, Jože Boštic, p. d. Urbančkov iz Zg. Brnika. »Nocoj moram še vse načelnike Orla zadaviti!« je zakričal, zaklel in nato zagrabil Ropotarja za vrat in ga začel daviti. Ropotar je še dvakrat zaklical: »Pomagajte!«, več pa ni mogel. Prihiti so ljudje, Boštic je izpustil svojo žrtev, zlo-mil mu dežnik in ga vrgel v Ropotarja, nato pa zbežal. Znano je, da se imenovani Urbančkov Jože zelo navdušuje za Sokola in ni čuda, da je na tak balkanski način napadel vodjo orlovskega naraščaja v Cerkljah.

— »Novi proletari«. Tako se glasi naslov uvodnega članka v »Politiki« z dne 31. decembra lanskega leta o urad-niškem vprašanju. Med drugim pravi: »Izgleda, da je vse, kar more družba uradnikom za enkrat dati — le iskreno in globoko obžalovanje. Vse drugo so same besede, prazne in brezmiselne be-

se. Prepričani pa smo, da uradniki tega obžalovanja ne potrebujejo. Uradniki hočejo le svojo pravico, a na to morate pričakati još neko vreme, možda još neko duže vreme. Vsi to razumejo, samo brihtni »Slov. Narod« ne.

— **Janez Zgaga**, ki ga predlaga »Narod« za načelnika oddelku za notranje zadeve namesto dr. Baltića, bo danes podpisal svoj prvi ukaz, da se podeli g. Ivanu Hribarju koncesija za novo radikalno banko.

— **Kumanovo in Kumanudi**. Po belgrajski »Politiki« posnemamo: »Hrvatska deca počinju ipak po malo upoznati našo istoriju. Na dan Kumanovske proslave zapitače neko u Hrvatskom Zagorju maloga Jožeka, učenika osnovne škole: Kaj ti, Jožek, nemaš danas škole? — Ne! Danas je svetek! — Kakav vrazji svetek? Nikdar dvadeset četvrti listopad ni bil svetek. — Je! Danas je sto let, koj je Kumanudi potukel Turke.

— **Proti adventistom**. Pravoslavna patriarhija je vložila na ministrstvo za vere protest, ker trpi adventiste v državi. To gibanje se baje vedno bolj širi.

— **Kuriozum**. V »Službenih Novinah« čitamo: Mi Aleksander I po milosti Božjoj i volji Narodnoj Kralji. Srba, Hrvata i Slovenaca. Na predlog našeg Ministra finansija postavljamo: u Generalnoj Direkciji Posrednih Poreza: za načelnika za godišnjem platom od 7072.80 dinara za Bosnu in Hercegovinu, Dalmaciju i Slovenačku, Petra Kostića, profesora Bogosloviye u Prizrenu. Naš ministar finansija neka izvrši ovaj ukaz. Beograd 28. septembra 1922 god. Aleksandar, s. r. Ministar finansija, D. r. K. Kumanudi, s. r.

— **Volivna rakija**. Kar je pri nas volivni golaš, to je v Srbiji volivna rakija. O volivni rakiji piše »Epocha«: »Ali pijejo ljudje volivno rakijo? — je vprašal sotrudnik našega lista prijatelja z dežele. — »Kakšno volivno rakijo? Ljudje so tihi in niti ne črhnejo. Nikdar še ni bilo pri nas tako tiho v volivni dobi. Vsi se čudimo temu držanju sicer tako veselih ljudi. To je značilen pojav, ki nas spominja na izrek kneza Miloša: To ne valja, kada narod čuti!«

— **V proslavo 100 letnice Pasteurjevega rojstva** priredi slovensko zdravniško društvo dne 5. januarja 1923 ob 17. uri v mestni posvetovalnici slavnostno sejo s predavanjem g. dr. Simenceve. Vsi zdravniki vabljani! — Odbor.

— **Naši ujetniki v Italiji**. Če se še kak vojni ujetnik nahaja v laškem ujetništvu naj dotičnega priglase svojci pri pristojnem občinskem uradu. V Ljubljani stanujoči naj se tozadevno zglašijo do 15. januarja 1923 v vojaškem uradu v Mestnem domu. Druga županstva pa dobijo potrebne informacije pri svojih pristojnih okrajnih glavarstvih.

— **Slovenska dijaška zadruga v Pragi** je razposlala različnim zavodom in posameznikom prošnje za podporo. Prošimo slov. javnost, da podpira naše dijaštvo, ki se nahaja vsled visokega stanja češke krole v veliki bedi.

— **Tržič**. Silvestrov večer smo privedli v društvu pri pogrtnjenih mizah ob veliki udeležbi članov in prijateljev društva sv. Jožefa. Ob domači in prisrčni zabavi nam je ta večer hitro, še prehitro minul. Videli smo, da se da napraviti poštena zabava tudi brez plesa in celonočnega popivanja. Najlepsi pa je bil ob tej priliki simbolični prizor: »Staro in Novo leto« o polnoči. — Na novega leta dan je bilo zborovanje naših zaupnikov v Našem Domu! Govorila sta gg. profesor Remec in urednik Kremžar o važnosti volitev 18. marca. Zbrani so bili vsi zaupniki v prav lepem številu iz celega Tržiškega okraja: Tržič, Lom, Sv. Ana, Kovor, Križe. Navdušenje za Slov. ljudsko stranko je veliko in vsak pošten človek si želi, da bi že enkrat prenehala korupcija, ki je vladala do sedaj. — Umrl je 31. dec. l. l. g. Leop. Lavš, trgovec in posestnik v najlepši moški dobi 44 let. Bil je mož dobrega srca in povsod priljubljen. Naj počiva v miru! Žalujemo rodbini naše iskreno sožalje!

— **Umrl je 31. decembra** v Predgradu g. Mihael Rade, župan občine Stari trg ob Kulpi. Pokopali so ga 2. januarja ob desetih dopoldne. Blag mu spomin!

— **Prostovoljno društvo gasilcev na Laveri** priredi veselico dne 6. t. m. v prostorih g. Ogrina na Laveri. Na sporedu bo godba, petje, šaljiva pošta itd. Začetek ob 2. uri. Čisti dobiček je namenjen za gasilno opravilo. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Občni zbor Obrtnice zadruge v Kranju** se vrši v nedeljo dne 14. januarja ob devetih dopoldan v mestni posvetovalnici v Kranju.

— **Dimnikarski cenik**. Ministrstvo trgov. in industrije, oddelek v Ljubljani, je na prošnjo Pokrajinske zadruge dimnikarjev za Slovenijo in Ljubljani, povišalo sedaj obstoječi maksimalni cenik, ki je bil veljaven do 31. decembra 1922 in sicer nekatere točke za 40 do 50 odstotkov, ostale pa približno za 100 odstotkov. V nočnem času, nedeljah in praznikih se zviša gornji cenik še za 50 odstotkov poviška. Ta maksimalni cenik je stopil s 1.

januarjem 1923 v veljavo in obsega področje cele Slovenije.

— **Novi italijanski bankovel**. Italija izda pol milijona novih 1000 lirskih bankovcev v novi obliki in dva milijona 100 lirskih bankovcev v stari obliki. Novi bankovel se porabijo v prvi vrsti za zamenjavo starih obrabljenih bankovcev.

— **Najdeni vtopljenec**. V Vevčah so potegnili 2. januarja 1923 zjutraj iz Ljubljani mrtvega nepoznanega vtopljenca, kateri je bil brez srajce in pokrivala, imel pa je dveje hlač in spodnje trikot hlače in vojaške čevlje. Vtopljenec leži v mrtvašnici pri sv. Urhu v Dobrunjah.

— **Pobiranje občinskih taks v Sloveniji**. V Uradnem listu št. 131 od 28. decembra 1922 je izšel zakon o pobiranju občinskih taks v Sloveniji. Na podlagi tega zakona ima vsaka občina v Sloveniji pravico, da uvede s sklepom občinskega odbora posamezne ali vse občinske takse, ki so označene v tarifi, priloženi temu zakonu, ali pa da zviša že uvedene takse v mejah omenjene tarife. Sklep se mora na običajni način objaviti s pripombo, da je zoper njega v 14 dneh dopustna pritožba na pokrajinsko upravo, oddelek za notranje zadeve; ta pritožba se mora vložiti pri županstvu. V naslednjem navajamo nekaj taks iz tarife: Za prostovoljen sprejem tuzemca v domovinsko zvezo od 50 do 400 K; za zagotovitev sprejema inozemca v domovinsko zvezo od 100 do 1000 K; za podelitev mesečanstva od 500 do 6000 K; za ogled zgradbe hiše od 50 do 1000 K; za stavbno dovoljenje od 30 do 150 K; za izdajo domovinskega lista se plača poleg stroškov za tiskovino in kolek od 1 do 2 K; če so gostilne ali kavarne otvorene čez policijsko uro se plača za vsako noč od 40 do 200 K; za izdajo živinskega potnega lista poleg stroškov za tiskovino in kolek, brez ozira na število živinčet od 1 do 3 K; za živinski mesni ogled: a) za vsako veliko žival od 2 do 5 K, b) za vsako malo žival od 1 do 3 K; za ogledovanje mrličev od 3 do 10 K, v okrožju nad 4 km razdalje po 5 K več za vsake 4 km; za vsakega psa na leto od 10 do 200 K, v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptujju od 50—400 K. Psi čuvaji na verigi so takse oproščeni.

— **Sv. Katarina pri Trzinu**. Nad vse lepo se je praznovati božični večer pri veleposestniku in industrialcu baronu Bornu. — Na predvečer se je zbralo v gradu približno 100 delavskih otrok. Zelo ljubeznivo jih je pogostila gospa baronica; videlo se je iz lic malčkov prijetno razočaranje, ko so prešli ne le samo pecevo, slaščice itd., temveč vsak posameznik je odnesel prav lepo in bogato božično darilce. Krasno drevesce z nebrojnimi lučicami in pesem »Sveta noč, tiha noč« je povzdignila svečeno razpoloženje.

— **Sv. Križ pri Litiji**. Naša šolska mladina je priridelja 24. decembra igro: »V delu je sreča«. Prireditelj je jako dobro izpadla, za kar gre zahvala gospodičnima učiteljema Abram in gosp. nadučitelju Kovačič. Na starega leta dan se prireditelj ponovi.

— **Kmetijski pouk po deželi**: Oddelek seca januarja 1923 sledeče poučne tečaje in predavanja: 1. V četrtek 4. I. v Prečni ob 11. uri v šoli (cepilni tečaj za mladino okr. ekonom Kafol), 2. v soboto, 6. I. v Novem mestu, v mestnem sadovnjaku ob 14. uri (o sajenju in obrezovanju sadnega drevja, okr. ekonom Kafol), v Velesovem ob 15. uri v občinski pisarni (o zboljšanju hlevov, gnojišč in o govedoreji, pomočnik okr. ekonom Hladnik), v Hočah, okraj Maribor, (pogreške v domačem kmetijstvu, okr. ekonom Strekelj), v Kotljah na Štajerskem (o pospeševanju živinoreje, o sadjarstvu in o uporabi umetnih gnojil, okr. ekonom Wernig), 3. v nedeljo, 7. I. v Novem mestu, v zadržni silnici ob 14. uri (tečaj o cepljenju, okr. ekonom Kafol), v Bučki ob 7. uri (o splošnem kmetijstvu, pomočnik okr. ekonom Ambroz), v Primskovem pri Litiji, po rani maši (o racionalnem gnojenju, o izboljšanju gnojišč in hlevov, pomočnik okr. ekonom Jereb), v Livoldu pri Kočevju, v šoli ob 10. uri (o sadjarstvu in travništvu, pomočnik okr. ekonom Zdolšek), v Hrastju v kmetijskem društvu ob 15. uri (o izboljšanju gnojišč in hlevov, pomočnik okr. ekonom Hladnik), v Poljanah v šoli ob 8. uri (nasveti za zboljšanje domačega kmetijstva, okr. ekonom Strekelj), v Studencih v šoli popoldne po večernicah (isto predavanje, okr. ekonom Strekelj), v Guštanju (o reji plemenske živine, o pridelovanju krme, o ustanovitvi živinorejske zadruge, okr. ekonom Wernig), v Beltincih (o izboljšanju govejih in svinjskih hlevov, o sadjarstvu in kmetijski organizaciji, okr. ekonom Vojsk), v Gerlinčih ob 14. uri (o vinarstvu in sadjarstvu, pomočnik okr. ekonom Pavlica).

— **Umor na Fužinah**. Poročali smo, da je bil 26. decembra 1922 zaklan vojak Frano Pečar, ko je šel iz gostilne precej vinjen domov. Pečar, kateri je služil pri 4. graničnici četi v Zagrebu, je prišel na 10 dnevni dopust domov. Na Fužinah v gostilni je bil že precej siten in je izzival in kričal: »Auf biks!« Ko je šel domov, je srečal delavca Ivana Škrjanca in zidarja Franca Sulana. Kaj se je nato med njimi godilo, se ni moglo ugotoviti, pač so pa po tem usodnem srečanju našli ležati Pečarja nezvestnega v krvi in so ga prepeljali v garnizijsko bolnico, v kateri je umrl. Ljubljanska policija je areti-

rala Škrjanca in Sulana. Škrjanc je rekel, da je res on izzval Pečarja bajonet, a drugega ni storil in da je zabodel z bodalcem vojaka, ki ju je izzval, zidar Sulan, ki je pa trdil, da ga je ranil Pečar z bajonetom na roki, in da mu je Škrjanc izzval bajonet in da ne ve, kaj je Škrjanc s Pečarjem storil. Pri obdukciji sta zdravnika dr. Avramović in dr. Travnar ugotovila, da je bil umorjeni Pečar zaboden z bajonetom, kateri mu je predrl naravnost srce in da je bila rana smrtna.

— **Važno za delodajalce in njih uslužbence**. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nas naproša za objavo sledečega opozorila: Ker je minister za socialno politiko statut Osrednjega urada za zavarovanje delavcev odobril, se prispevek za bolniško zavarovanje, ki je dozdaj znašal v celokupnem iznosu (za delodajalca in delojemalca skupaj) 5 odstotkov, na podstavi § 197 tega statuta počeniš z dnem 1. januarja 1923 zviša na 6 odstotkov zavarovanega zaslužka (mezde). Od tega prispevka plača delodajalec kakor doslej polovico, t. j. 3 odstotke, drugo polovico pa ima pravico odtegniti od plače (zaslužka) delojemalcu. — Z istim dnem se uvede na podstavi navedbe ministra za socialno politiko od 7. decembra 1922, št. 10.810, prispevek za Borzo rada v višini 5 odstotkov celokupnega bolniško-zavarovalnega prispevka (delodajalca in delojemalca skupaj). Tudi ta prispevek plačata po polovici delodajalec in delojemalec. Prispevek za zavarovanje za slučaj nezgode se na podstavi navedbe ministra za socialno politiko od 20. novembra l. l. št. 8507, počeniš z dnem 1. januarja 1923 zviša od dosedanjih 8 na 6 odstotkov zavarovanega zaslužka in ga plača kakor doslej delodajalec v celoti. Prispevek za slučaj nezgode znaša torej od napominanega dneva dalje za vsake 100 Din zavarovanega zaslužka (mezde) tolikokrat po 6 par, kolikor znaša nevarnostni odstotek, v katerega je v zavarovanje priglasi obrat (podletje, gospodarstvo, gospodinjstvo) nvrščen, kar je razvidno iz uvrstitvenega odloka, ki ga je vsak delodajalec dobil oziroma ga bo še dobil. — O navedenih spremembah bodo vsi delodajalci še posebej obveščeni. — Kakor znano, se deli zavarovani zaslužek po zakonu o zavarovanju delavcev v 17 mezdih razredov, na podlagi katerih se izračunavajo in predpisujejo v plačilo vsi zgornji napominani prispevki. Vsi prispevki se bodo predpisovali detajlirano na skupnem plačilnem nalogu. Vsi deli silneza navala dela in pomanjkanja oseba se je predpis prispevkov za minule mesece zapoznil, da mnogi delodajalci še niso dobili plačilnih nalogov; ker se je sedaj osebe nomnožilo, bo mogoče, da bodo prispevki za dobo do konca leta 1922 predpisani in plačilni nalogi zanje do najpozneje 31. januarja 1923 vsem delodajalcem dostavljeni. Po dovršeni reorganizaciji Okrožnega ura ta bo urad izdal plačilne naloge, iz katerih bodo razvidni prispevki za vsakega delojemalca posebej.

Gospodarstvo.

g **Konec krone**. S 1. januarjem je dejansko prešla biti krona plačilno sredstvo. V smislu vladne odredbe morajo vsi zavodi od 1. januarja 1923 dalje voditi račune v dinarski valuti. Na curlski borzi je večeraj prvič notiral mesto Zagreba in mesto krone dinar in Belgrad. In sicer je notiral dinar na predborzi 5.35, na sklepni borzi pa 5.50 cent.

g **Žitni trg**. Na novem letu produkti borzi so notirale koncem leta žitu sledeče cene: pšenica 17.40 K, ječmen 12.50 K, ovas 12 K, kornuza 16.80—17 K, fi... beli 15 K, pšenična moka št. 00 24.70 K, št. 0 24 K, št. 2 23 K, št. 6 21 K, št. 7 18 K.

g **Novo srbsko zadržno podjetje**. Novosadski občinski zastop je odstopil srbski kmetijski družbi veliko zemljišče v bližini klavnice. Družba ustanovi tamkaj veliko podjetje za mlečne in mesne izdelke.

g **Dohodki uprave monopola v oktobru**. Dohodki uprave monopola od tobaka, žigic, parirčkov, soli, petroleja, pristojbin i. dr. za mesec oktober l. l. znašajo 174.581.782 Din.

g **Prepovedan izvoz jaje**. Vseled dviga cene je mažarska vlada prepovedala do 1. marca 1923 izvoz jaje.

g **Nova italijanska poštna tarifa**. S 1. januarjem je stopila v veljavo v Italiji nova poštna tarifa. Pristojbina za pismo v inozemstvo stane 1 liro, dopisnica v inozemstvo 60 centesimov.

g **Izvoz stekla iz Češkoslovaške**. Leta 1921 je izvozila Češkoslovaška za preko dve milijardi Kč stekla.

g **Přibramski srebrni rudniki**. Do oktobra meseca t. l. se je izkopalo srebra v rečenih rudnikih 17.000 kg, in strokovnjaki cenijo vso produkcijo za tekoče leto na 23—25.000 kg. Kljub temu so přibramski srebrni rudniki pasivni, zakaj cena srebra, ki se ravna po znanu londonske borze, je padla od lanskega leta z 2500 na 675 Kč za kg. Zato je pa tudi verjeten glas nekaterih čeških listov, da se bode pridobivanje srebra na Přibramskem ustavilo.

g **Češkoslovaško-italijanske dogovore glede blagovnega prometa preko Trsta** je italijanski ministrski svet dne 29. t. m. odobril.

g **Avstrijska zlata pariteta**. Do konca decembra 1922 znaša zlata pariteta v Avstriji 14.380 Ka.

g **Uprava praškega vzorčnega velesejma** se pripravlja z največjo marljivostjo na svojo VI. prireditelj, katere se ima vršiti od 11. do 18. marca 1923. Dela se na to, da bo VI. velesejem kakor dosedaj vsi drugi dobro urejen in da bo odgovarjal vsem pogojem češkoslovaške industrije. K temu velesejmu so se priglasili v velikem številu razstavjalci in kupci iz Francoske, Palestine, Rusije, Srednje in Južne Amerike in tudi že dokaj lepo število interesentov iz Jugoslavije. Ker se pouja

na velesejmu prilika videti vse produkte Češkoslovaške republike v njihovi najvišji dovršenosti, si dovolimo naše trgovce opozoriti na obisk te važne prireditve. Obiskovalcem velesejma je dovolilo jugoslovansko ministrstvo za železnice 50% popusta pri osebnih in mešanih vlakih državnih železnic in ministrstvo za železnice CSR 33% popusta na vseh osebnih in brzovlakih v republiki.

g **Internacionalna bolgarska banka**. Internacionalna bolgarska banka, ki se je osnovala pred nekaj meseci, je imela te dni v Curihu v navzočnosti bolgarskega finančnega ministra Tarlakova prvo izredno sejo, na kateri je sklenila povišati kapital na 75 milijonov levov.

BORZA.

Zagreb, 2. januarja 1923. (Izv.) Devize: Pešta 3.93—3.97, Berlin 1.30—1.35, Italija 4.70 do 4.75, London 433—434, Newyork 92—93, Pariz 6.70—6.75, Praga 2.935—2.955, Dunaj 0.1330 do 0.1340, Curih 17.75—17.80, Varšava 0.53—0.56, Amsterdam 37.90—38.10. — Valute: lira 4.67—4.70, dolar 90.50—91.75, Kš 2.90—2.92.

Curih, 2. jan. (Izv.) Pešta 0.2175, Berlin 0.0725, Italija 27.05, London 21.50, Newyork 528.25, Pariz 39.20, Praga 16.45, Dunaj 0.0075, n.-a. K 0.6076, Bukarest 3.10, Sofija 3.65, Belgrad 5.50, Varšava 0.03, Holandsko 209.25.

Ljubljanske novice.

Ij **Vse somišljenike v Ljubljani** ponovno pozivamo, da pridejo pogledat, če so vpisani v volivnem imeniku, ki je na razpolago vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 5. do 7. ure v tajništvu SLS, Jugoslov. tiskarna. Kdor se želi ureklamirati ali koga izreklamirati, naj samo javi svoje ime in natančen naslov tajniku, vse drugo bo poskrbelo podpisano tajništvo! — Tajništvo SLS za Ljubljano.

Ij **Sentpetersko prosvetno društvo** vabi svoje člane in prijatelje, da se udeležijo danes popoldne ob 15. pogreba društvenega predsednika **Ludovika Tomažiča**, nadfaktozja »Jugoslovanske tiskarne«. Zberemo se ob navedenem času pred hišo žalosti Hrvatski trg 4 za društveno zastavo.

Ij **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** se udeležijo pogreba pokojnega člana, g. **Ludovika Tomažiča**, nadfaktozja Jugoslovanske tiskarne, z zastavo. Člani, ki jim je le mogoče, naj se zbero danes ob 2. uri popoldne v Rokodelskem domu, odkoder gremo skupno k hiši žalosti.

Ij **Ljubljana**. Drevi nujna skupna pevska vaja ob 8., ne ob 7. Vaja zelo važna, zato vsi! — Pevci se zbero k pogrebu g. Tomažiča ob tri četrt na 3 na Hrvatskem trgu št. 4.

Ij **Slovesna maša zadušnica** za g. **Ludovikom Tomažičem** bo v četrtek, dne 3. januarja ob 7. uri v cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

Ij **Odličan gost**. Gospod **Emile Hauman**, profesor za slavistiko na pariški univerzi, kateri se vrača iz Belgrada v Pariz, bo dospel v najkrajšem času v Ljubljano in pri tej priliki predeval tudi pri nas pod pokroviteljstvom francoskega instituta v Ljubljani. Gospod **Hauman**, ki je predstojnik stolice za slovanske jezike in književnost na Sorboni, se je posvetil poleg rušični vedno tudi v velikem obsegu studiju jugoslovanskih razmer. Vsled svojega temeljitega poznanja historičnih in leposlovnih vprašanj pri Slovanih, je bil poklican širiti na Francoskem zanimanje za vse kulturne pojave v slovanskem svetu. Za časa vojske je neumorno pojasnjeval francoski javnosti narodno vprašanje jugoslovansko s publikacijami in predavanji. Bil je vedno v tesnih stikih s svojimi prijatelji g. **Meillet-om** in **Ernestom Denis-om**, kateri je umrl na žalost prezgodaj. Po preobratu je bil med prvimi, ki so se odzvali pozivu g. **Denisa**, za ustanovitev slavističnega instituta v Parizu, v kateri je vstopil kot predsednik. Objavili bomo pravočasno dan in naslov predavanja našega gosta, katero se vrši te dni. Priporočamo občinstvu številno vdeležitev pri tem gotovo zelo zanimivem predavanju.

Ij **Poročil se je** na Novega leta dan gospod **Davorin Reboli**, član šentjakobskega Orla, z gospodično **Angelo Klobčavar** iz Tržiča. Bilo srečno!

Ij **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** je priredilo dne 1. januarja prav dobro uspešno novoletno slavnost. S svojim obiskom jo je počastil presv. g. knezoškof dr. **Anton B. Jeglič** in obilno odličnega občinstva. Spored je otvoril društveni pevski zbor pod večjim vodstvom g. **Viktorja Adamiča**, ki je v splošno zadovoljnost zapel **Kammerlenderjevo** »Božično pesem«, vednolepi **Forsterjevo** »Večerni Ave« in **V. Lisinskega** »Mrak tihotni«. V prvem zboru se je zlagi odlikoval solist g. **Av. Jeločnik**. V novoletnem nagovoru je društveni predsednik, g. **kanonik Al. Stroj**, povdajal, kako mora vse naše izobraževalno in strokovno delo služiti njemu, ki je središče vse zgodovine, glava in srce človeštva — **Kristusu Kralju**. V drugem nastopu je isti govornik izpregovoril besede žalosti in sočutja ob bridki izgubi pokojnega društvenega člana, v naših organizacijah vrlozaslužnega kulturnega delavca **Ludovika Tomažiča**. — Višek prireditve je bila božična igra »Mir ljudem na zemlji«. Vrli igralci, ki so nam večinoma znali kot najboljšje moške moči »Ljudskega odra«, so jo

vprizorili z razumevanjem in spretnostjo, da je občinstvo ves čas z napeto pozornostjo sledilo razvoju dejanja. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov sme letošnje novoletnice šteti med eno najlepših svojih prirediteljev.

Lj Nesreča na glavnem kolodvoru Dne 31. decembra 1922 ob četrta na 1. uri zjutraj je odpeljal z glavnega kolodvora tovorni vlak št. 843 proti Trstu. Premikač Alojzij Vončina je zasiljal izpod vlaka stokanje človeka, nakar je takoj ustavil vlak. Železničarji so potegnili izpod koles leta 1889 na Češkem rojenega električnega monterja južne železnice Ferdinanda Pilnarja, stannjoč v železniški baraki ob Dovozi cesti, oče dveh otrok, kateremu je vlak odtrgal levo nogo v stegnu in desno roko v komolcu. Pilnarja so prepeljali v bolnišnico.

Lj Ravnateljstvo mestnega vodovoda ljubljanskega nam poroča, da bo popravljalo glavno vodovodno cev, ki vodi iz Kleč v rezervar na Tivolskem hribu. Ta cev se je morala zapreti, tako, da prihaja voda v mestno omrežje samo po manjših ceveh. Vsled tega ne bodo imeli vsi deli mesta zadosti vode. Priporoča se skrajna štedljivost z vodo, ker bo le na ta način mogoče, da bodo tudi višje ležeči deli mesta dobivali nekaj vode. Popravljanje cevi bo trajalo najbrže 2 dni.

Lj Društvo dr. Jan. Ev. Krek ima občni zbor v četrtek, dne 4. t. m. ob 4. uri popoldne v deželni muzeji z navadnim dnevnim redom. Člani se naprošajo, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Lj Društvo državnih policijskih namestnikov za Slovenijo v Ljubljani priredi dne 6. januarja 1923 ob osmih zvečer v veliki dvorani hotela Union zabavni večer z bogatimi srečolovom. Sodeluje celokupna godba Dravske divizije. Ker je čisti dobiček namenjen podpornemu skladu vdov in sirot omenjenega društva, prosimo za mnogoštevilno udeležbo. — Odbor.

Lj Društva držav. pisarniških uradnikov družabni sestanek se vrši v soboto, dne 6. t. m. ob osmih zvečer v posebni sobi restavracije Tratinik, Sv. Petra cesta. Radi važnosti sestanka je pričakovati polnoštevilno udeležbo.

Lj Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo, opozarja, da se vrši prihodnja javna odbojna seja v sredo dne 3. januarja t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije sv. Petra cesta št. 12, pritrilje desno.

Lj Nalezljive bolezni. Od 24. do 30. m. m. so bili naznanjeni ti-le slučajji nalezljivih bolezni: davice 3, škrlatinka 2.

Lj Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 24. do 30. decembra 1922 je bilo v Ljubljani rojenih 17, naknadno prijavljenih rojstev 5, mrtvorojenih 4; umrlo je 10 oseb, med temi 3 tuje. Vzrok smrti v 1 slučaju pljučnica, v 1 davica, 2 možganska kap, 1 rak, ostalo druge bolezni.

Lj Policijska kronika. Delaven Jožefu Bagavinu je bilo ukradenih 7680 K. — Policija je zaplenila v nekem dmaniku večjo množino perila z monogramom G. R. F. + M. K. in A. K.

Raznoterosti.

r Znamenje časa. Graška operetna subreta Herma Ludassy se je minolo soboto zvečer z brzovlakom odpeljala na Dunaj. Med vožnjo je nenadoma stopil v njen oddelek neki moški, zgrabil pevkin kožuh in z njim zbežal. Pevka je potegnila zasilno vrvice in vlak se je ustavil. To priliko je porabil ropar, da je skočil z vlaka in zbežal v gozd. Na enak način je bila isti dan oropana neka dama v brzovlaku, ki je vozil z Dunaja na jug.

r Radij cenejši. V Afriki so našli velike sklade rude, ki vsebuje radij. Vsled tega je padla cena radiju v New Yorku od 120.000 na 70.000 dolarjev za en gram.

r Nič čudnega. Iz New Yorka poročajo, da je neki telefonski naročnik v Mont-Nollyju pri telefonu zbesnel, ker na noben način ni mogel dobiti zveze. V besnosti je na drobne kosce razbil svoj lastni telefon, nato pa sedel v avto in se z blazno hitričo odpešal na 2 km oddaljeno centralo; tam je udrl v predstojniško sobo, siral telefon s stene in ga vrget predstojniku v glavo. Za to je bil kaznovan s 25 dolarji globe. Menimo, da bi to vsoto marsikdo rad plačal, samo da bi se smel enkrat tako znesti nad — telefonom, kakor ta Amerikaneec.

r Proti opiju. Komisija za boj proti opiju pri Zvezi narodov se snide te dni v Londonu. Tačas pa zboruje o isti stvari vzhodni Rdeči križ v Bangkoku v Siamu. Temeljem poročila na obeh zborovanjih bodo skušali najti najprimernejše poti za boj proti zlorabi opija in kokaina. Ta dva strupena demona imata svoje taborišče že zelo blizu nas: v Trstu, kjer listi dan na dan poročajo o njih-zlatah.

r Železniški predor pod morjem. Vprašanje o zgradbi podmorskega predora med Francijo in Anglijo je zopet na dnevnem redu. Francoska trgovska zbornica je o načrtu podala zelo ugodno mnenje. Stroški so preračunani na eno milijardo frankov, dela

bi trajala sedem let. Preskrba glavnice ne bo delala nobenih težkoč.

Narodno gledališče.

OPERA.

Sreda, 3. januarja: CARMEN. Red B.
Četrtek, 4. januarja: SEVILSKI BRIVEC. Red C.
Petek, 5. januarja: MEFISTOFELES. Red E.
Sobota, 6. januarja: CARMEN. Izven.
Nedelja, 7. januarja: MEFISTOFELES. — Izven.
Ponedeljek, 8. januarja: Zaprto.

DRAMA.

Sreda, 3. januarja: IDIJOT. Začetek ob pol osmih. Red E.
Četrtek, 4. januarja: KRALJ NA BETAJ-NOVI. Red A.
Petek, 5. januarja: Zaprto.
Sobota, 6. januarja: PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Ob treh popoldne. Izven.
IDIJOT. Ob pol osmih zvečer. Izven.
Nedelja, 7. januarja: PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Ob treh popoldne. Izven.
ZIVI MRTVEČ. Ob osmih zvečer. Izven.
Ponedeljek, 8. januarja: LILJOM. Red B.

Prosveta.

pr V nedeljo, dne 7. januarja 1923 dopoldne zboruje v pevski dvorani Glasbene Matice Zveza slovenskih pevskih zborov. Popoldne ob štirih pa se vrši v veliki dvorani Unione velik pevski koncert, na katerem sodelujejo ljubljanski in izvenljubljanski pevski zbori. Opozorjamo občinstvo na ta pevski praznik in ga vabimo, da z velikim obiskom počasti naše vrle pevce in pevke. — Vstopnice za koncert se dobijo v Matični knjižarni na Kongresnem trgu. Preskrbite si jih takoj!

pr II. simfonični koncert Zveze godbenikov za Slovenijo. Kakor je bilo že objavljeno, priredi Zveza godbenikov za Slovenijo v ponedeljek, dne 8. januarja svoj II. simfonični koncert. Na programu so to pot: Dvorak: Simfonijska D-dur. Novak: Slovenska suita in Čajkovskij: Klavirski koncert b mol s spremljevanjem orkestra. Pri koncertu sodeluje naš domači umetnik, pianist g. Anton Trost iz Dunaja. Koncert dirigira g. Niko Stritof. — Predprodaja vstopnic se prične z današnjim dnem v trgovini Glasbene Matice v poslojnih Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Sedeži so po Din 20, 18, 15, 12, 10, 8 in 6; stojlišča po Din 3, dijaška po Din 2.

Vestnik S. K. S. Z.

Pogreb g. I. Tomažiča. Vsi gg. odborniki, člani in somišljeniki SKSZ se

vljudno vabijo, k pogrebu gospoda nadfaktora Tomažiča, ki se vrši danes ob 3. popoldne s Hrvatskega trga izpred hiše žalosti. SKSZ. se udeleži pogreba z društveno zastavo. Za danes napovedana seja se radi pogreba ne more vršiti in se preloži na petek 5. t. m. ob 5. uri popoldne. — Predsednik.

Orlovski vestnik.

Orle ljubljanskih in okoliških odsekov pozivamo, da se v čim obilnejšem številu v kroju danes udeleži pogreba pok. br. Ludvika Tomažiča, nadfaktora v Jugoslovanski tiskarni. Zbirališče točno ob pol treh v šentpeterski Prosveti. — Predsedstvo O. P.

Sentpeterski Orel v Ljubljani pozivlja svoje člane, da se polnoštevilno udeleži pogreba svojega dolgoletnega predsednika br. Ludvika Tomažiča. — Zbirališče bratov v krajih v sredo ob pol 15. uri v Sentpeterski prosveti.

Turistika in sport.

NOGOMETNE TEKME.

Barcelona, 2. jan. (Izv.) Praški nogometni klub »Sparta« je vdrugič premagal barcelonski klub »Espanol« s 14:0.

Barčelona, 2. jan. (Izv.) V nogometni tekmi S. C. Barcelona proti dunajskim amaterjem so zmagali Španci s 14:0.

Poizvedovanja.

Izgubila se je včeraj zjutraj zlata ženska ura na poti od Siske mimo državnega kolodvora, po Gosposvetki cesti, Dunajski cesti do Zvezde. Ker ura ni bila last izgubitelja in ta utrpel veliko škodo, se najditelj naproša, da jo odda proti visoki nagradi na upravo lista. Pred nakupom se svarti.

Ne zabimo vložiti napovedi o dohodnini. To se mora zgoditi pred koncem januarja, sicer zgrubimo pravico do vložitve in nas davčna oblast sara obdavi. Za sestavo te napovedi je neobhodno potrebna knjiga: **Zun: Dohodnina**. Knjiga je lahko umljiva in je opremljena z praktičnimi vzorci. Olajšala bo delo in prihranila marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomu so namreč znane določbe glede dovoljenih odbitkov, katere mora v napovedi uveljaviti, da se mu dovolijo olajšave in znižanja davčnih postavk. Knjiga velja 8 Din, po pošti Din 1 več. Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani. — Istotam se dobi tudi knjižica: **Kakšne neposredne davke imamo in kako jih plačujemo**. Cena Din 4, po pošti Din 1 več.

Prodaj čistokrvnega psa
»DOBERMAN«
z rodovnikom. — Naslov pove upravo lista pod številko 41.

POZOR častniki in podčastniki!
Proda se takoi popolnoma
nov plašč in bluza
po ugodni ceni. — AL. ŠTEMBAL
krojač, Florjanska ulica štev. 24.

Knjigovodja,

dobro izurjenega, ki je obenem zmožen slov., nemške in ev. tudi laške korespondence, sprejemem takoi. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod številko 3627.

Nova hiša z vrtom

v Ljubljani, Spodnja Siska, tkoj ugodno
NAPRODAJ! — Cena 165.000 dinarjev.
— Naslov pove upravnistvo »Slovenca«
pod štev. 42.

Vzgojiteljico

k dvema dečkoma v starosti 7 do 8 let, sprejemem. Prednost ima učiteljica, vendar sprejemem tudi vrtnarico. — Ponudba na Antonijo CUČEK, Ptuj. 5677

Iščem gospodično

k dvema otrokoma (2 in 3 leta). — Ponudbe pod »Vzgojiteljica 56-11« na upravo lista.

Z dežele na deželo iščem za neko gostilno starejšo

kuharico,

ki je že dolgo časa služila pri eni hiši. Plača dobra. Ravnotam sprejemem kot natakarico-zacetnico mlado DEKLE iz poštene hiše, vajeno šivalnemu stroju. Ponudbe pod: »Dobra služba« štev. 5646 na upravnistvo »Slovenca«.

Služkinja

išče službe s 3 leta staro deklico. Zna kuhati, šivati in vsa kmetska dela. Več se izve v Zavodu sv. Marte.

Naprodaj je vila

nova, enodružinska, z vrtom, v Ljubljani, obstoječa iz 6 sob, kopalne sobe in kuhinje. Stanovanje je kupcu takoj na razpolago. — Pismene ponudbe pod »Vila« štev. 5635 na upravo »Slovenca«.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti PALMA

Prodaj 25 do 30 vagonov bukovih drv

franko vagon nakladalne postaje na Dolenskem. — Istotam je naprodaj večja množina bukovega oglja. — Pismene ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod številko 5684.

Meblovano mesečno

SOBO

iščeta dva GOSPODA. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod štev. 5672.

Sobo

pri južnem kolodvoru, za 2 gospoda, s hrano ali brez nje, oddam. — Naslov v upravi lista pod številko 30.

Insrirajte v »Slovencu«!

Otroška posteljica

lepa, naprodaj. — Naslov pri upravnistvu »Slovenca« pod številko 27.

ZVEZA FAKTORJEV ZA SLOVENIJO javlja žalostno vest, da je njen dolgoletni član, gospod

Ludovik Tomažič

nadfaktor v Jugoslovanski tiskarni

na Silvestrov večer nepričakovano umrl.
Pogreb bode v sredo, dne 3. januarja 1923 ob 3. uri popoldne iz Hrvatskega trga št. 4 na pokopališče pri Sv. Križu.

Blag mu spomin!

Ljubljana, dne 2. januarja 1923.

Vdani v voljo Vsemogočnega, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, brat, stric in svak, gospod

Leopold Lavš

trgovec in posestnik

dne 31. decembra 1922, ob pol 4. uri zjutraj, v 44. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v torek, 2. januarja 1923, ob 11. uri dopoldne.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi.
Blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin in molitev.

Tržič, dne 31. decembra 1922.

FRANCIŠKA LAVŠ roj. RENKO, soproga. — FRANC, ALOJZIJ, MARICA, IVANA, JULKA, bratje in sestre. — JUSTI, FANCI, LEOPOLD, MIRKO, TONCI, IDA, otroci.

Potrti globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubi dobri oče, stari oče, brat, tast in stric, gospod

Fran Rajšter

hotelir in lesni trgovec, bivši dolgoletni župan in častni meščan mesta Šoštanj

po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoč, v 71. letu starosti danes ob 2. uri zjutraj dokončal svojega življenja pot.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v torek, dne 2. januarja 1923 ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Šoštanju. Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi. Blag mu spomin!

V Šoštanju, dne 31. decembra 1922.

Josip Rajšter, tvaričar, sin. — Ivanka Mravljakova, Milka Kurnikova, Zalka Zalarjeva, hčere. — Luiza Rajšterjeva, roj. Steblovnik, sinova. — Henrik Mravljak, višji pisarniški predstojnik okrožnega sodišča v Celju, Matko Zalar, veleindustrijalec v Šoštanju, Anton Kurnia, rud. blag. kontrolor drž. premogovnika v Velenju, zetje. — Franko, Jojica, Joško — Dušan, Božo, Miljenka — Stojanček — Majda, Vidica, vauki in vnukinje ter ostali sorodniki.

Mladenič

star 22 let, poštenih staršev, mirnega značaja, do sedaj nikjer v službi, želi (radi rodbinskih razmer) dobiti kako službo na večjem ali manjšem posestvu. Naslov in zahteve ja poslati na: Poštno ležeče KRŠKO št. 1900.

Knjigovodja - bilancist

z večletno prakso, išče službe. — Cenj. ponudbe pod: PERFEKTEN na upravo lista.

Sprejem več gospodov na**dobro domačo hrano**

Naslov v upravo lista pod številko 26.

GOZDNI in LESNI MANIPULANT

vešč samostojnega vodstva gozdnih industrij in lesne trgovine, z znanjem več jezikov in knjigovodstva, želi s 15. januarjem premeniti mesto pri večjem podjetju. Ponudbe na upravo lista pod šifro »SAMOSTOJEN«.

ZASTOPNIKE**(trgovske potnike)**

in sicer krajevne za Ljubljano in okolico, ter druge rajone, išče proti proviziji veletrgovina vina. — Prvovrstne moči naj vpošljejo ponudbe pod »UPELJANA TRGOVINA 18« na upravo »Slovenca«.

UČENKO

iz boljše kmetijske hiše, sprejemem takoj. — Veletrgovina FERDO ŠKOF, MISLINJE.

Dijaka sprejemem

na stanovanje s hrano ali brez nje. — Naslov pove uprava lista pod številko 40.

Poročen mizarški pomočnik išče mesta

kot hišnik

v Ljubljani. — Naslov pri upravi lista.

Prazno sobo

s hrano ali pa tudi brez nje, išče zelo miren zakonski par brez otrok pri kaki boljši družini v mestu. — Plača dobro! Cenj. ponudbe pod »DOMAČA HRANA« na upravi lista »Slovenca«.

otrti od neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni snoči ob 18. uri odpoklical k Sebi v boljše življenje našega nadvse ljubljene, predobrega soproga, oziroma očeta, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Ludovika Tomažiča

nadfaktorja Jugoslovanske tiskarne.

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo dne 3. januarja 1923 ob 15. uri iz hiše žalosti, Hrvatski trg št. 4, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. januarja 1923.

Elza Tomažič roj. Majce,

soproga,

Mira, Jožica, Slavica,

otroci,

Ivan in Marija Tomažič,

starši,

Dr. Ferdinand Tomažič,

brat,

Viktorija Zajc roj. Tomažič,

Minka, Pepca in Ema Tomažič,

sestre,

Svaki, svakinje, nečaki in nečakinje.

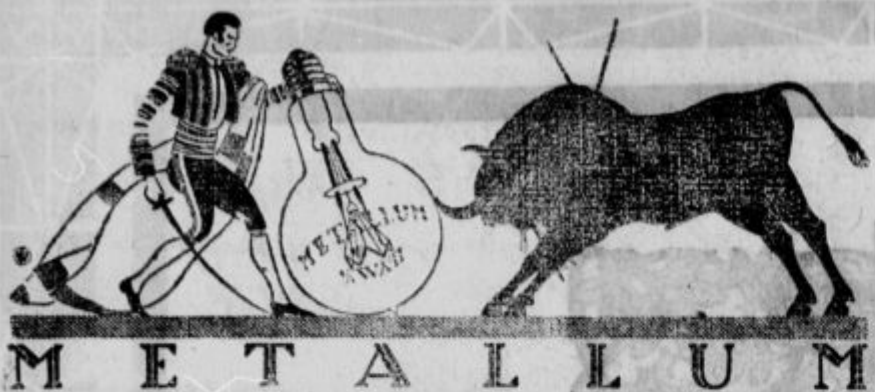
Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je umrl dne 31. decembra m. l. njen dolgoletni zvesti sotrudnik, nenadomestljivi nadfaktor, gospod

Ludovik Tomažič

Pogreb se vrši v sredo dne 3. t. m. ob 15 s Hrvatskega trga številka 4 na pokopališče pri Sv. Križu.

Vrlemu možu blag spomin!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1923.

Potrni najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je ljubi Bog v Svojem nedoumljivem sklepu poklical našo miljeno, nadvse ljubljeno hčerko in sestro edinko

ERIKO

po kratki bolezni med nebeske krilatece.
Pogreb naše miljenke bo v četrtek ob 2. uri popoldne iz žalnega doma v Zatiški ulici 1, na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 2. januarja 1922.

VALDI in EDVIN, brata. Zaluzoči stariši: OSVALD in ERICA DOBEK.

Mestni pogrebni zavod.

Brez posebnega obvestila.

Potrni neizmerno boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčnoljubljeni, nepozabni soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Anton Petrovčič

rač. ravnatelj, odlikovan z redom sv. Save IV. razreda

v ponedeljek, dne 1. januarja, po dolgi, mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb predragega rajnika bo v sredo, dne 3. t. m., ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Cerkvena ulica šte. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. januarja 1923.

Marija Petrovčič roj. Trtnik, soproga. — Stana, Mara, Ante, Roman, otroci. — Ana Suzana Petrovčič, sestra. — Vsi ostali sorodniki.

Pozor!

Sprejemem takoj

Pozor!

8-9 sodarskih pomočnikov

Kdor želi tudi s hrano ali stanovanjem, bodisi oženjen ali ne, z zelo dobro plačo.

Jožef Tišter, Sp. Siska (Ljubljana)

nasproti pivovarne »UNION«.

Javna dražba.

Državna žrebčarna bo prodala:

7 žrebčkov

starih od tri četrt leta do 1 leta in pol, in sicer: 6 mrzlokrvnih in 1 toplokrvnega.

7 toplokrvnih žrebčev

(med njimi 2 čistokrvca).

Javna dražba žrebčev se vrši v ponedeljek, dne 8. januarja 1923 ob 9. uri dopoldne na sejmišču v Kranju.

Dražba žrebčev se pa vrši dne 8. januarja 1923 ob pol 3. uri popoldne na jahalnici državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani.

Zdražitelj mora poleg kupnine plačati 2 odstotno takso za kolek, 2 odstotni prispevek za ubožni sklad ter stroške razglasitve dražbe v časopisih.

DRŽAVNA ŽREBČARNA SELO.

NEVESTE!

Zaloga pohištva - lastna tapetniška delavnica!

Od navadne do najfineje opreme. - Cene dnevne.

Brata Sever, Ljubljana

Gospodarska cesta šte. 13 (KOLIZEJ).

Ivan Zakotnik

Telefon št. 379.

mestni tesarski mojster

Telefon št. 379.

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna, tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, paviljoni, verande, leseno ograje it. l.

Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Redna zveza
iz Bremena preko Southampton, Cherbourg v New York potom prekrasnih ameriških vladnih parobrodov United States Lines.

PRIDODNI ODHODI:
Amerika 2. jan. 7. febr.
President Roosevelt 6. jan. 14. febr.
President Harding 17. jan. 26. febr.
George Washington 21. febr. 19. marc.

Zahtevajte prospekte in plovne listine šte. 143.

UNITED STATES LINES

BEGRAD, Trnovska ulica 1,
in vse večje potne pisarne.

Prodajalko in vajenca

za specerijsko trgovino v mestu sprejememo takoj. — Ofteri naj se pošiljajo na upravo »Slovenca« pod »SPECERIJA«.

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNIJE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

Salama

prve vrste

novo blago

popolno zrela

dobiva se

povsod

I. hrv. tvornica salame, suhega mesa in masti

M. Gavrilović

sinovi d. d.

Petrinja.

Kožuhovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila

po nižanih cenah

pri

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS

Ljubljana, Mestni trg šte. 19.

VSakovrstni VOZovi

»ZDRUŽENIH OBRATNIKO« stalno v zalogi pri MARTIN MALI, sedlarju in ličarju avtomobilov v Domžalah. — Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v Ljubljani na Ambroževem trgu (St. Pelerski most). — Sprejemajo se vozovi v popravilo in v zameno. 5235

FRIZIRANJE DAM

in manikira

vsaki dan od 3.—8. ure popoldne, Nuška ulica 19, II. nadstropje.

Drva naprodaj

in sicer na dražbi na BREZOVICI v TOREK, 9. januarja ob 9. uri dopoldne. Drva (nad 200 m³) so sežagana na dolžino 24 col in so naložena na ravnem kraju pri cerkvi. — V sredo, 10. januarja ob 9. uri dopoldne se vrši istotam PRODAJA HOSTE (večerja). — Cerkevno predstojništvo BREZOVICA p. Ljubljani.

Razno pohištvo

iz trdega in mehkega lesa, ter jedilnice in KUHINSKE OPRAVE imam v zalogi po nizkih cenah. — MATIJA ANDLOVIC mizarstvo, in zaloga pohištva, Ljubljana, Radečkova cesta šte. 6. 33

trgovino meš. blaga

zunaj mesta ali na deželi, s stanovanjem vred. — Ponudbe pod »TRGOVINA« na upravnistvo »Slovenca«.

Malo posestvo

naprodaj v Ljublj. okolici, 2 njivi in vrt. Miša stara 15 let z 2 sobama, kletjo in blevom, vodnjak s stalno vodo. Naprodaj bo še dva meseca. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 35.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

KLEPARJI:

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kollarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 28.
Korn T., Poljanska cesta šte. 8.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:
Kunovar Ivan, Stari trg šte. 10.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA:
Olup Josip, Pod Trančo.

MEHANIČNA DELAVNICA.
Pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarn. stroje popravljajo in prenavljajo Ludovik Baraga, Selenburgova ul. 6/1

PARNA PEKARNA:
Jean Schreyer nasl. Jakob Kavčič, Oradišče šte. 5.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje šte. 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:
»Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463.
Ranzinger R., Cesta na juž. železni 7—9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Erjavec & Turk pri »Zlati lopati«, Valva-zorjev trg šte. 7.

ZALOGA POHIŠTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta šte. 17.

Poravnajte naročnino!

„Spectrum“

tvornica zrcal, kovinastih, celulidnih predmetov d. d.

Kuhačeva ulica 13 — ZAGREB — Telefon 21—47

IZDELUJE: Zrcala ter umetno steklo vsake vrste, za pohištvo, kopalnice, vrata i. t. d. — Kompletne notranje dekoracije, izložbe za trgovine vsakovrstne stroke po lastnih načrtih. — Toaletna in bazarska zrcala z niklastimi in celuloidnimi okvirji ter lesenimi podlogami.

Ceniki na zahtevo zastoj!

Ako še niste, pošljite naročnino!

Iščemo:

delovodjo

nad 30 let starosti, izvežbanega v vseh kovinskih strokah, in pri parnih strojih stabilnih ter lokomotivah, sesalkah in šahtnih napravah

elektromonterja

s pristno večlet. prakso za vse elektrotehnične struje pri krožnem toku nizke in visoke napetosti. Starost 30 do 50 let. Nastop event. takoj.

Ponudbe s pričevali in natančnimi zahtevami na:
Premogokop And. Jakil, Krmelj, Dolenjsko.

Naprodaj je

80 PS kompletni parni stroj

8 atm. izdelek Škodawerke, zelo malo rabljen, stoječ enocilind. z ekspanzijskim parovodom (Expansionsschiebersteuerung), z regulatorjem na glavni osi, zamašnjak (Schwungrad) z jermenico, transmisijo in 2 jermenicama, parovodi itd., z generatorjem za krožni tok, 230 voltov, 35 KVA. — Ogleda se lahko v obratu:

Šentjanški premogokop And. Jakil, Krmelj, Dolenj., post. Šentjanž

Najprimernejša

darila za novo leto.

Amerikanski in angleški »SINGER« šivalni stroji

Singer igle in pripadajoči deli
Singer olje, sukanec, svila itd.

Lastna mehanična delavnica - Prodaja na obroke

Singer šivalni stroji Bnorne & Co. New-York
Centrala za SHS.

ZAGREB, Marulićeva ul. 5

Podružnice: Ljubljana, Selenburgova 3, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar i Brod na Savi, Subotica, Novi sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Stip — Zastopstva v vseh večjih mestih